

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duka, Heinrich
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Sommer. În Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoisy & Leebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonid pe o coloană 6 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifa și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMÉR DE DUMINECĂ 44)

„Gazeta” iese în mâ-care zil.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusa în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 235.—Anul LVIII.

Brașov, Duminecă, 22 Octomvire (3 Noemvire)

1895.

Cine e mulțumit?

Greu și cu anevoiă merge îm-
păcarea popórelor din marea îm-
părăția a Habsburgilor.

Lupte și frământări în toate păr-
țile. Neînțelegeri, desbinări, ură și
nemulțumire câtă vrei, atât în par-
tea de dincóce, cât și în cea de din-
colo a monarhiei.

La început, când s'a înființat
dualismul, se credea, că vor fi mul-
țamite cu el cel puțin cele două po-
póre, Maghiarii și Germanii, între
cari a fost învoiala, ca să stăpânescă
unii dela Viena și ceilalți dela Pesta
peste Slavii și Români monarhiei.

Dér scurt timp după ce s'a pus
în practică supremația lor, s'a do-
vedit, că Germanii în Austria nu o
pot scóte la cale cu politica lor
asupritóre. S'a făcut o schimbare în
Austria, prin încercarea de-a împăca
pe Cehi, pe Poloni etc., dér această
încercare n'a reușit, și astăzi noul
minister austriac, Badeni, trebuie să
începă éráșii dela început, ca să
ajungă la un sfârșit mai bun.

Dincóce, în statul ungar, Ma-
ghiarii dela putere au știut să se
îngrădescă cu legile și cu privile-
giile lor așa de bine, încât națiunile
nemaghiare din Transilvania și din
Ungaria nici c'au mai putut résufla
sub apăsarea lor. Numai cu Croații
au încheiat Maghiarii un pact, dér
întemplările din urmă, petrecute în
Agram arată destul de învederat,
cât de șubred este și acest pact, și
cât de mare este încă dușmănia între
Croații și Maghiari.

După toate acestea ar trebui să
credă omul, că dintre toate popórele
monarhiei cel puțin Maghiarii sunt
astăzi mulțumiți. Nicí această însé
nu se póte dice. Din contră, se în-
mulțesc pe și ce merge dovețile, că
dela 1867 încóce nici-odată n'a fost
mai mare nemulțumire între Maghiari
ca tocmai acuma. Și la acesta nu
puțin au contribuit reformele bise-
ricesci, cari au amărit așa de mult
pe catolicii unguri, ne mai vorbind
de confesiunile nemaghiare, încât as-

tăzi s'a încins în mijlocul Maghia-
rilor o crâncenă luptă confesională.

Nemulțămirea Maghiarilor mai
vine și de-acolo, că crescându-le cu
vremea aripile, se avântă aci într'o
parte, aci într'alta la sbor, dér se
lovesc cu capul de grădelele de
fier ale coliviei, în care i-a băgat
dualismul.

Prin urmare, cercetând cu dea-
măruntul, rămân în adevăr mulțu-
miți numai noii patrioți evrei, cari
pe lângă dobândirea egalei îndrep-
tări religioase mai fac și treburi
escelente în ale financelor.

Dér și Evreii n'au scăpat de dîle
grele, prin cari trec tocmai acum,
când pe orizontul orașului Viena se
ridică figura celui mai mare dușman
al lor, a vestitului antisemit Dr.
Lueger.

Prietinî de cruce cum sunt ei
cu stăpânitorii noștri, i-au conjurat
să 'și întrebunțeze totă influința
pentru a face, ca Dr. Lueger, care
a fost ales primar al Vienei, să nu
fiă întărit în acest post, căci ar fi
un lucru ne mai pomenit, ca un
dușman atât de hotărît al jidovimei
să ajungă în fruntea vechei residențe
a monarhiei.

Și nu li-a fost greu să-i câștige,
pentru că acel Dr. Lueger s'a pro-
nunțat totodată dușmănos și în con-
tra Maghiarilor, ce stau astăzi la
putere, imputându-le, că vor să ji-
dovescă monarhia. Nu numai odată
a vorbit Lueger chiar și în parla-
ment în contra partidei liberale ma-
ghiare, și acesta a pus acum tote
în mișcare spre a zădărnici alegerea
lui ca primar.

Lueger a dis acum de curând:
„Cel d'ntăiu creștin al imperiului,
împăratul, va paralisa machinați-
unile josnice ale Maghiarilor“.

Totă lumea așteptă acum cu
încordare să vadă, dacă se va îm-
plini ori nu speranța șefului anti-
semitilor din Viena, și dacă se va
întări oi în alegerea lui Lueger de
primar.

De cumva va fi întărită alegerea
consiliului comunal din Viena, atunci

pe lângă liberalii maghiari și nemți
vor mai figura încă printre nemul-
țumiți și Evreii, și atunci se va pute
dice cu drept cuvânt, că nimeni în
totă împărăția nu mai este mulțu-
mit cu starea lucrurilor.

Așa departe am fi ajuns deo-
camdată cu sistemul de supremația
germano-maghiară introdus la 1867.

Revista săptămânei.

**Un Maghiar asupra legii electo-
rale.** Tibad Antal, fost secretar ge-
neral ministerial, și acum deputat die-
tal, publică în „Budapesti Hirnap“ dela
30 l. c. un articol privitor la *listele
și procedura electorală în Ungaria*. El
dice între altele: „Nu numai că se
opune liberalismului, ci este cea mai
fățișă palmuire a ori-cărui sentiment
de drept, ba un fel de premiu pen-
tru vătămarea legilor noastre, aceea
dispozițiune, în urma căreia în afa-
cerile disciplinare, ce se refer la ale-
geri, se garantează drept de ingerință
ministriilor de interne și fișpanilor.
Dacă vom lua în considerațiune abu-
surile de tot felul ce se fac la ale-
geri, este imposibil a nu ajunge la
concluziunea, că în Ungaria represen-
tanța poporului nu este o-realitate, ci o
frasă golă — ca să nu dicem o min-
ciună și înșelătorie. Guvernul, pe cum
se vede, gândesce să vindece răul
prin introducerea procedurii justi-
țiale curiale. Eu cred, că acesta nu
însamnă mai mult, decât un picur
în ocean, și că vindecarea corectă
a stărilor de față nu va putea re-
sulta, decât din o reorganizare ra-
dicală a reprezentanței noastre po-
porale. Politica maghiară nu are
ađi cestiuie mai gravă și mai ar-
dătoare, decât *revisuirea legii electorale*
așa, încât viitorile alegeri generale
să se facă sub dominațiunea unei
noui legi.

Hoțiile în Ungaria. În anii din
urmă s'au înmulțit hoțiile în Un-
garia așa de tare, încât gazetele un-
guresci au început să se ocupe cu

ele chiar în articuli de fond. „Ma-
gyarország“ dice, că „în patria noastră
se bucură de-o libertate ne mai pomenită
ori-ce hoț și făcător de rele, decât nu lu-
crează cu cheid falsă și... decât numele de
bandit și-l schimbă cu numele de bancher,
care sună mai plăcut.“ Fôia ungurescă
scie ce scie, căci alt-fel n'ar lăsa-o
inima să presente Ungaria ca pe o
patriă a tâlharilor. Mai ales de când
reneații pórtă numele de „patrioți“
și de când ómenii fără de caracter
pot să asigure încrederea și pro-
tecțiunea stăpânitorilor unguri prin-
tr'o simplă maghiarisare a numelui:
nu este săptămână, în care să nu
se descopere, când într'un loc, când
într'altul, câte-o hoția de decí și
sute de mii fl. Mercurea trecută a
luat-o la sănătoșa încă un director
de bancă din Budapesta, cu numele
Csajagi Lajos. Înainte el s'a numit
Wassermann, dér până ce a purtat
numele acesta n'a prea fost norocos,
ba a âmbat bietul de el chiar și
prin temniță. A trebuit să ia nu-
mele de „Csajagi“ pentru ca să póta
înainta până la rangul de director
de bancă și ast-fel să póta mai
bine fura și înșela. S'au făcut ară-
tări contra lui și s'a cerut să-l în-
chidă, dér toate arătările au rémas
zadarnice. „Patriotul“ a pus 28.000
fl. în busunar și s'a dus. Se póte
însé, că se vor afla și alte hoții în
urma lui. Așa merg lucrurile în sta-
tul nostru în această eră a „patrio-
tismului.“

**Declarația ministrului-președinte
român Sturdza,** făcută Dumineca tre-
cută la Iași, — prin care a promis,
că guvernul din România „se va re-
ține dela ori-ce influință agitatorică
asupra afacerilor interne ale Un-
gariei“, și condamnând „irredentismul“
și „daco-românismul“, și-a exprimat
dorința, „ca luptele și conflictele
dintre Români și Maghiari să se
sfârșesc, și în locul lor să pășescă
înțelegerea frățescă“ — este mult
lăudată de foile unguresci. Ele pun
mari speranțe în buna prietiniă cu
guvernul român, dér urma va lege.

FOILETONUL „GAZ TRANS.“

La judecată.

I

Mândră se mai arată ochilor Valea
Plăesului, de cum prinđi a ajunge în vâr-
ful Dêlului Huhurezului!...

Te uiți într'ensă ca într'o grădină de-a
Raiului, cu mirare și cu dor, numai a mi-
nune să te veđi mai de grabă în cuprin-
sul ei.

Palmă de loc nu-i nerodnică, Dóme
fereste!

Hlisă de pământ, lângă hlisă de pă-
mânt, care cu păpușoi, la față de-un verde
închis, cu polei de lumină, în bătea sô-
relui; care cu grâu de tómnă, în fața chi-
năvarului muiat în apă; care cu grâu balan
în fața petelei de mirésă; care cu mohor,
cu cânepă, cu in, — cu toate din ce a lă-
sat Firea bun, spre mulțămirea nevoilor
omenesci.

Mândră învrăstătură de boiuri, ca la
cerga cea mai de plac, țesută de cine scie
ce mâni măestre! Satul Tutuenii fôrte reș-

chirat, mai mai coprinđend jumătatea văiei,
pornea pe costa Huhurezului, cam de pe la
jumătatea lui, înforia valea cu căsuțele lui
albe, și răsărea pe costa dêlului din față.

Pirul Vuiului îl despărția în două,
pe vale, îngust și argintiu în albia lui nă-
sipósă; liniștit ca un băiat cu minte când
vede vėrguța la îndemăna „domnului“; nă-
bădăios, după ploi mari în sus, ca un arên-
daș pofitor la ce-i a țeranului.

De aceea sătenii Tutueni, îi puseseră
pe de marginea grădinilor lor, câte două
rênduri de parî bătuti voinicesce, legați cu
împletură désă de nuele, și la mijloc bo-
lovan și pământ pe care apa și vremea
le întăriseră de le făcuseră stâncă.

La fă-care casă nucii înalți și răsfo-
iați, merii, perii și prunii, cari mai mici la
stat, cari mai răsăriți, rídeau de bine ce le
mergea în pământul rodnic.

La porți, plopii subțirațeci și înalți,
— de parcă și-se năluceau a fuseri cu câte
un caer înfipt în ei, — stéteau ca nisce
paznici neadormiți, tremurându-și frunzele,
cătând în depărtări și șoptindu-și cele vė-
dute și auđite.

De-o parte și de alta a satului, din-
colo de jítăriă*) străluceau la sóre ca nisce
oglinđi, în privađurile de pajiște mândră,
câte un iaz strins din apa Vuiului: cel din
sus era al proprietarului moșiei Sântestii-
Tutueni, cel din jos era al sătenilor, și nu
odată se pornea dihonă între arendaș și
săteni, fiind-că pe vreme de secetă aren-
dașul nu prea lăsa iezătura deschisă, ca să
le viă apa la móră și sătenilor.

Móra boierului era mai pipernicită,
fiind-că nici proprietarul nici arendașul lui
nu se îndemneau s'o facă cum se cade unor
ómeni cu dare de mână; móra sătenilor
însé era mare și cu noimă făcută, și mai
avea și piuă pentru bătutul dimiei.

Asta le era lor ca un fel de răsbu-
nare și ca un cui în costa boierului.

Lucrul venia așa că boierul puté strínge
la móra lui, lumea din satele megieșe, pe
câte vreme sătenii Tutueni își măcinau
numai al lor; ori cum, ei să mulțameau și
cu atâta. Ér când isbuteau pe vreme de
grămadélă la móra boierului, să-i fure din

*) Pórta țarinei.

musterii, ce haz socotiți că făceau Tutuenii
la móra lor din vale!...

Tutuenii erau ómeni harnici, isteți,
cu atâta dare de mână fă-care, în cât să
nu cadă cu aman la boier pentru fite-ce
lucru; — de aceea lupta lor cu boierul era
cu haz. Cel puțin boierul nu le putea face
pe piele, cum e obiceiul boieresc, decât nu
póte să tundă, dér măcar să ciupescă ca
occoșul în préjma ogrăzei vecinului.

Boierul avea plugurile lui, vitele lui,
le muncea tote în parale. Tutuenii numai
cât îi purtau plugurile la arat, îi secerau,
ii făceau dîle la treerat și bătut păpușoiul,
și ori-ce altă muncă, pe tocmelă cu bani
gata: nu să purta boierul cinstit, nici Tu-
tuenii nu-i mai făceau munca înainte. Cu
alții, de prin alte sate, mai călca strâmb,
dumnélui; cu Tutuenii n'avea cum, că nu-l
lăsau dênșii nici mort.

Nu erau prieteni, — și, firesce, nici
nu le putea fi, boierul; — dér nici pricinî
de judecată nu răsăriau între boier și Tu-
tueni.

De aceea cam mersese vestea de sta-
rea asta fôrte nepotrivity cu mai totă mul-

Rutenii la monarhul. Rutenii din Galiția și Bucovina au hotărât să trimită din sinul lor o *deputațiune monstră*, compusă din 300 membri, la împăratul. Scopul trimiterii acestei deputațiuni este de o parte a se plânge asupra abuzurilor, ce se fac cu ocaziunea alegerilor de deputați dietali în Galiția, ér de altă parte pentru a ruga pe Majestatea Sa să întrevină, ca la alegerile generale pentru Reichstag să nu se repete aceste abuzuri. Diarul ruten „*Gazeta Narodowa*“ dice, că țeranii ruteni sunt foarte înflăcărați pentru acest pas la monarhul, până când inteligența rutenă e convinsă, că deputațiunea se va întorce acasă fără de nici un rezultat.

Avansările în armată. Inaintările ce s'au făcut în luna c. în armată au fost în general foarte favorabile. Ast-fel au avansat 538 de cadeți dela infanteriă, la rangul de sublocotenent. De present rămâne fiă care cadet în șargia sa numai un an sau cel mult 1½ an, sublocotenentele 3½—4 și locotenentele 5—6 ani. Dintre căpitani rămân în șargia lor cei dela infanteriă 10½ dela cavaleriă 11½—12½ și cei dela artileriă 10½ ani. Căpitani avansați extraordinar la rangul de major câștigă o jumătate de an, séu un an întreg. Se înțelege că în statul major avansările sunt cu mult mai favorabile, astfel luând în termenii medii după etate, un oficer din statul major face următoarea carieră: Cu 25 ani locotenent; cu 28, căpitani; 34, major; 39, locotenent-colonel; 42, colonel; 47, general; 52, locotenent-mareșal, și cu 59, Feldzeugmeister.

Inaugurarea noului palat al justiției în București.

Duminecă în 15 (27) Octomvre s'a săvârșit cu mare pompă în București săntirea uriașei și strălucitei clădiri a palatului justiției, în care de aci încolo se vor muta toate tribunalele și curțile înalte judecătorești din capitala României.

Regele și Regina împreună cu Prințipele și Prințesa României au fost de față. La sosire, Majestatele Lor au fost întâmpinate de Ministrul-președinte Sturdza, de Ministrul de justiție Stătescu, etc. de primul președinte al Inaltei Curți de Casație D-l C. Schina, etc.

Duminecă, 15 (27) Octomvre, la orele 11 dimineața MM. LL. Regele și Regina împreună cu AA. LL. Regale Prințipele și Prințesa României au mers, în trăsuri înhămate à la Daumont și escortați de un escadron de gendarmi călări, la noul palat de justiție ce se inaugura în această zi.

La sosire, Majestatele Lor au fost întâmpinate de D. Dimitrie Sturdza, ministru

președinte; de D. E. Stătescu, ministru de justiție, și cei-alți domni miniștri; D. C. Schina, primul-președinte al înaltei curți de casație, împreună cu dómnele, cari oferiră M. S. Reginei și A. S. Prințesei frumoșe buchete de flori, Casa militară regală și alte persoane. O companie, cu drapel și musică, din regimentul Mihail-Vitezul No. 6, așezată în linie de bătae, în fața marelui Palat, dete onorurile militare, atât la sosirea, cât și la plecarea Suveranului.

Majestatele Lor și Altețele Lor Regale intrară în sala cea mare de așteptare, frumos împodobită cu covóre și verdéță, unde I. P. S. S. Mitropolitul Primat prezintă Evangelia și Crucea. Suveranii și Principii luară loc pe o estradă înaltă, acoperită cu verdéță și decorată cu ghirlande de flori. În această sală se aflau întruniți președinții și bioururile Corpurilor legiuitoare, membrii înaltei curți de casație, ai curței de apel din Capitală și ai tribunalului județului Ilfov, precum și magistrații reprezentanți ai curților de apel din Iași, Craiova și Galați, toți îmbrăcați în robele de ceremonie, membrii înaltei curți de comperturi, membrii Academiei române, oficerii generali aflați în Capitală, profesorii facultății de drept, membrii baroului avocaților, înalții funcționari ai Statului și alte persoane de distincțiune, cari salutară cu iubire și respect sosirea Suveranului.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat, încongiurat de înaltul cler, a oficiat un serviciu religios, la sfârșitul căruia D. E. Stătescu, ministru de justiție, a rostit un discurs în care duse, că inaugurarea palatului de justiție și instalarea definitivă a corpurilor judecătorești în acest mare locaș, încoronază, în mod strălucit un șir neîntrerupt de silințe, ce, sub îndemnul Majestații Sale, și le-au dat guvernele și corpurile legiuitoare, fără deosebire de partidă, pentru a pune justiția din România pe bazele solide pe cari ea se află așezată în alte state civilizate, și a-o îndestra cu întocmiri necesare pentru ca să pótă împlini cu demnitate înalta ei misiune. Majestatea Văstră ați arătat cât vă interesați de bunul mers al justiției, la garantarea drepturilor fiicăruia și la întemeierea armoniei și ordinii sociale pe dreptate și legalitate.

Ridicarea unui templu al legilor, clădirea unui edificiu mare și spațios, în care să se pótă așeza și adăposti definitiv marile corpuri judecătorești ale Capitalei, acest vis al atator bărbați luminați, cari și au consacrat întréga lor viață acestei instituțiuni, nu s'a putut realiza decât érá sub sporaica și bine-făcătorea domnie a Majestații Văstre.

Acastă dorință unanimă a țerei este astăzi un fapt îndeplinit. Acest templu al legilor îl avem. El se ridică falnic și sever pe malurile adâncite ale Dâmboviței, în locul chiar unde se afla odinioară casa neîn-căpătore în care s'au adăpostit mult timp mai toate autoritățile judecătorești ale Capitalei.

Edificiul ce Majestatea Văstră inau-

guréză astăzi a reclamat mai mulți ani de studiu și pregătire, și-a trebuit cinci ani pentru a se înălța, și a costat în tot șese milioane și jumătate.

Palatul de justiție ocupă o suprafață de aproape 13.000 metri pătrați; este opera, ca plan, a unui distins arhitect fraucez, D. Ballu; iar ca execuție și direcție a lucrărilor este opera arhitecților noștri români, dintre cari arhitectul-diriginte în titlu a fost d. Ión Mincu, elev al școlii de Bele-Arte din Paris.

Acest Palat reprezintă astăzi una din cele mai importante și mai frumoșe clădiri din câte s'au ridicat până acum în țera noastră.

În fine mulțumi arhitecților și constructorilor clădirei și rugă pe Majestatea Sa să bine-voéscă să declara palatul justiției de inaugurat, și a dat voie ca acum justiția capitalei să-și țină într'ensul ședințele ei.

După acésta vorbi primul președinte al înaltei curți de casație, d-l C. Schina, în numele magistraturei.

Regalitatea și justiția, duse el, sunt așezate în aceeași regiune senină, în afară de agitațiunile, cari despart societatea; ele au datorii comune, cari le légă una de alta. Majestatea Văstră ați proclamat sus și tare, că una din marile Văstre ținute e și prestigiul magistraturei. Ea Vă este recunoscută pentru acésta, precum Vă e și neștrămutat devotată cu mintea și cu inima.

A vorbit apoi d-l Giani, decanul baroului (camerei) avocaților din județul Ilfov.

Pentru orice națiune, duse el, cea mai de căpotație instituțiune, principala temelie a statului organizat este justiția. Printr'énsa se înfréng patimile ómenilor, printr'énsa se întemeiază ca dogmă respectarea drepturilor și chemarea la îndeplinirea datorțiilor. Intr'énsa se rașimă întréga siguranța a statului.

Mulțumi apoi în numele corpului avocaților.

Majestatea Sa Regele Carol luând apoi cuvântul, duse între altele:

„Pus-am acum 5 ani aproape de-odată, temelie a două însemnate lucrări; mai tot în același timp ne-a fost dat să le punem piétra cea din urmă: una de un interes european, podul peste Dunăre, care a desvilit, în ochii lumii, marele nostru avént economic; cea de-a doua, acest frumos palat, dovadă a dorinței noastre de-a da justiției un locaș demn de înalta ei menire.

„De mult înă datorim justiției un adăpost statornic și vrednic de însemnătatea ei precumpănitore în viața națiunii. Il va avea de acum, și acest falnic monument va deștepta în mintea fiicăruia respectul, ce se cuvine uneia din cele mai înalte întocmiri omenești.

„Mândru de tot ce pótă înălța proșpășirea și mărirea scumpei noastre Români, încredințez acest palat, ale căruia uși

„se deschid astăzi, magistraturei și baroului, cu deplina convingere, că ei de-o potrivă și de-a pururea, vor fi pătunși de înalta și însemnata lor chiamare“.

Cuvintele Suveranului au fost salutate cu însuflețire de toți cei de față. Majestatele Lor și Altețele Lor Regale au semnat după aceea documentul comemorativ, împreună cu Metropolitul-Primat, miniștri etc. În urmă s'a servit șampanie și s'a închinat în sănătatea Regelui și a familiei Regale. Apoi Majestatele Lor au vizitat saloanele de ședințe ale curții și jurați ale diferitelor secții, ale tribunalelor etc., și la ora 1 s'au întors la palat.

Adunarea generală

a „Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din Districtul al X-lea (Brașov), al Arhidiecei Transilvaniei“.

Brașov, 18 (30) Octomvre 1895.

În vârtejul de lupte, de prigoniri și suferințe, care ne consumă timpul și ne șleesce puterile, e înălțător de inimă, când poți gusta și momente, cari prin firea lor serioasă te pun în serviciul adevăratelor cause, cu cari îi e dat omului a se ocupa în scurta lui viață. Ast-fel de momente înălțătore avură zilele trecute și membrii „Reuniunii învățătorilor rom. din cercul al X-lea, Brașov“, despre a căror adunare generală îmi iau voiă de-a face următoarea dare de sémă:

Conșcii de chiamarea lor, și mai pe sus de toate conșcii de însemnătatea învâșării lor didactice, membrii acestei reuniuni, precum în trecut, așa și cu ocaziunea adunării din anul acesta, au coréspuns în cea mai mare parte datorțiilor lor față de cauza cea săntă a școlii noastre românești.

Nu pot însă lăsa neamintit nici durerosul fapt, că mulți din membrii activi ai reuniunii acesteia nu s'au prezentat la adunare după cum ar fi trebuit și după cum se aștepta. Nepăsarea, acésta bôlă lipicioasă și condamnabilă, pare a se fi încuibat și în sinul membrilor acestei corporațiuni, căci numai ast-fel se pot esplica absențele cele multe.

Nu voi să supăr pe nimenea; o asemenea intențiune nu pot avé față de voi, frați colegi, cari în gréua, dér frumoșă văstră carieră și așa aveți de-a vă lupta cu destule necasuri și greutăți; dér un réu, recunoscut de totă lumea ca dușmanul cel mai aprig al învâșării némului nostru, trebuie sbiciuit și combătut fără cruțare.

După acestea voi trece la descrierea adunării generale, ce s'a ținut în comuna Rotbav. Ea s'a deschis Luni în 25 Sept. v. la 9 ore a. m. cu celebrarea unui frumos serviciu divin împreună cu parastas pentru decedații membri ai reuniunii și cu invocarea duhului sfânt, la care au oficiat P. O. D-ni protopopi I. Petric și D. Coltofeanu, însoțiți de cinci preoți, fiind preșenți toți participanții la adunare, precum și un

țimea celorlalte sate, care par'car fi robe de veci lăcomiei marilor muncitori de pământ.

II

Mai de vale de iazul din jos, la o depărtare cam de vr'o doi kilometri, se făcea o ripă, care da în Vuuiu, când o miluia și pe dēnsa Dumneșeu cu apă.

Mai înainte vreme fusese pe acolo un cătun, care ținuse tot de Tutueni; dér de când ripa Caprei să năpustise odată cu atăta apărie, că speriasse lumea, că luase câte-va case, sci, de spălase locul și-l făcuse ca 'n palmă, — încetul cu încetul cătunul se pustiise.

Cei rămași fără case o și sbughiră în Tutueni, și, mai cu mila altora, mai din munca lor, își făcură rostul la loc; ceilalți unul câte unul, de frică să nu mai fiă furați fără veste de ripa Dracului, — cum o botezară ei, pe urmă, — lăsară cătunul.

Nu rămăsese acum pe cōsta rîpei de cât o casă, cucuetă tocmai mi-te sus de tot. Potop să fi venit dōră pe ripa Caprei și s'o fi putut ajunge.

Fiind-că Badea Gligorie Cobârcea avea vr'o cinci fâlcă de loc, din creștetul délului până pe cōsta rîpei, loc bun, rodnic, că mai cumpărase și dela cei fugiți câte-o șușăniță, — écă nu vru să se mute după ceilalți în Tutueni și rămase singur la ripa Caprei.

Baba lui dēduse ortul popei; fecioru-séu Oancea își făcea rēndul la oștire. Munca singurel și strîngea să facă mai ușor traiul lui Oancea când o fi să se întōrcă băiatul, și să rămăie acasă.

Badea Gligorie mai că se făcuse uitat celor din Tutueni. Rar le dedea bună vremea, la mōră, la biserică, și, la câte-o trebuiță, pe la cărșmă. De bēut, nu bea; numai dōră își cumpăra de tras tutun, ori câte ceva pentru casă. Să deprinsese acuma cu pustiul împrejurul lui, și nu-i mai cerea inima ómeni.

Ér când l'apuca câte un puț de dor de Oancea, lua pușca la umér, și pe ică îi era drumul, în sus pe rîpă, după vēnat. Numai când avea de muncă, atunci singur nu putea rēșbi, și aducea din sat

câte brațe îi trebuia, din foștii lui cătunen.

Rîpa o avea în față, cu malurile-i căptușite de pietriș pestriț, care sta gata în totă clipa să-și dea drumu în vale; ba une-ori, când te uitai așa mai lung, chiar și se năluca că veți pietrișul prăvălindu-se pietricică pe pietricică în jos; ér ciuruéla ușōră a piriășului din fundul rîpei par'car fi fost vuetul prăvălirei pietrișului.

Casa Badei Gligorie era măricică; din vale mai n'o dăreai sclipind dintre nucăria ce-i făcea rōtă.

Înăuntru acum, tot rostul de altă dată par'că n'ar fi fost: veți că lipsea mâna casnicei.

Măndre erau cergile de pe pături, țolurile de pe jos, velințele de pe părăți, perdelele, prosópele; pe tōte însă se așternuse o pojghiță subțire de colb, care le închisese fața ca o țesătură nouă cenușă peste cea veche țărcată.

Nimica din tot rostul celor trei odăi, nu se mișca din loc. Numai în tindă unde Gligorie dormia, unde Gligorie își făcea mă-

măliguța și câte o lecuță de fiertură, era o lecuță de viață. Colb de-ajuns și 'n tindă; nici o rēnduélă; cum se nimerea, așa le puneă Gligorie, ciurul, cofa, céunul, pirostreile, vrēscurile și tōte celea; dér tot sēmēna a vieții: prin cele trei odăi par'că trecuse mōrtea și par'că uitarea își statornicise locuința fără pāsare de ceva.

Intr'o zi, pe când sōrele sta de-o suțită de-asupra délului din față, un flăcău prinse a sui cōsta rîpei.

Da în tōmnă, era rēcore; suișul greu însă îi sēmēnase flăcăului pe frunte mărgele de apă, care luaseră fața pielii lui pãrlită de sōre.

Flăcăul se opri să rēșufle și să privéscă.

Casa părintescă mijia albă și cu scipiri roșatece printre nucii mari și stufoși, pe care-i învâpăiasse asfințitul.

Nici o suflare de vēnt, care să-i clătene. Tăcea adēnc pustiitatea asta din prejurul lui. Rîdea tainic porumbiștea în umbra, ce prindea să se lățescă de la un colț al délului. Pietrișul rîpei par'că lua suflet și scipea în fel de fel de fețe.

număr frumos de popor îmbrăcat sărbătoros. Cântările liturgice au fost executate cu multă frumusețe de corul de curând înființat al tinerimii din Rotbav, având ca conducător pe zelesul și harnicul învățător George *Fulea*, care deși numai de curând instituit ca învățător în această comună, a știut da dovadă, că-i zace la inimă progresul apăsătorului nostru popor.

Terminat fiind serviciul divin, On. D-n *Ioan Leucescu*, parochul local, ținând din ușa altarului, în numele său și al parochienilor săi, o scurtă și acomodată vorbire la adresa membrilor dorindu-le, ca cauzele pentru cari s'au adunat, să fie însoțite de succesele cele mai strălucite.

După acestea membrii reuniunii se retrag într-o sală spațioasă a prea frumoșii școle românești din această comună, care face onoare întemeietorilor ei, și în special parochului I. Leucescu, ale cărui merite pe terenul acesta sunt prea recunoscute.

Intruțiți aci, președintele reuniunii, d-l profesor gimnazial *Ioan Popea*, deschide adunarea prin un discurs meduos, în care arată starea cea tristă din trecut a poporului român pe terenul școlar, când școala limbii românești era numai casa părintească. Amintesc, cum străinii de toate nuanțele, învățați și neînvățați, diceau despre Români, că sunt un popor necult și aprăpe sălbatec, și că prin urmare e nevrednic de o sorțe mai bună. Face apoi o trecere la starea noastră din timpurile mai nouă, amintind cu reverință numele câtorva bărbați mari eșii din nămolul nostru, ca: Maior, Șincai, Clain, Lazar etc., prin a căror stăruință și zel neobosit ne-am ridicat la starea de acum.

Schiteză apoi activitatea reuniunii din timpul de când d-sa figurează ca președinte, și sfârșesc cu cuvintele semnificative: „Asta este, ce-mi ample sufletul de speranță, că ea va fi una dintre cele dintâi reuniuni ale metropoliei noastre. Și că acest prestigiu și-l va păstra, cât va fi în ființă, până la cele mai depărtate timpuri, spre lauda ei și a membrilor ei, și spre înflorirea nămolului românesc, având devisa: „Meru înainte pe calea propășirii intelectuale și morale. Atunci se va împlini și prognosticul, ce ni-l fac străinii în privința viitorului nămolului românesc! Așa să fie!“

Acest discurs a fost ascultat cu viu interes din partea membrilor și primit cu egomotose urări de „să trăescă“ la adresa vrednicului președinte, pe care adunarea unanim îl rōgă, să și-l publice, fiind el de deosebită importanță și pentru publicul mare, care n'a fost la adunare, ceea ce d-sa a și promis.

După ce se votează și exprimă președintelui mulțumită protocolară, se dă cetire apelului nominal al membrilor ordinari, și despre absenții se ia notă la protocol. D-nii *Ioan Petric* protopopul Brașovului și d. *Coltofeanu* protopopul Treiscaunelor fiind prezenți, promit spre satisfacțiunea adunării, că în sfera lor de activitate vor purcede cu cea mai mare severitate față

de acei membrii renitenți din tractele lor, cari nu cunosc, s'au voiesc a-și cunoaște și chemarea.

Se cetesc raportul comitetului despre activitatea sa în anul 1894/95, lucrat de subscrisul, din care sa vede, că comitetul a ținut 8 ședințe, în cari s'au discutat și rezolvat diferite chestiuni de interes pentru promovarea scopurilor reuniunii și pentru păstrarea vașei ei.

Prin părintele *Ioan Macsimilian*, cas-sarul reuniunii, se cetesc raportul asupra casei, din care reese, că reuniunea posedă o avere de 2567 fl. și 29 cr., și din raportul bibliotecarului I. *Aron* se vede, că biblioteca reuniunii posedă 170 opuri în 250 tomuri și mai multe fascicule în valoare de 406 fl. 79 cr.

Tustrele aceste raporte se iau la cunoscință din partea adunării și se predau la anumite comisii spre cenzurare și raportare la timpul său. Cu acestea se încheie prima ședință la ora 1 p. m.

Ședința a doua intrăgă a fost ocupată, cu discutarea temei: „Cari sunt manualele cele mai practicabile din obiectul religiunii, spre a pute fi folosite cu succes în școlile noastre elementare?“

Asupra acestei întrebări se ivesc multe și diferite păreri. Comitetul central, prin raportul său special lucrat asupra acestei teme, pe baza părerilor desfășurate în despărțimintele reuniunii — conchide, că manualele existente nu intrunesc în de ajuns cerințele pedagogice, și deci e de părere, ca adunarea generală să voteze trei premii de câte 100 fl. pentru cele mai bune manuale, ce s'ar lucra în această materie.

Membrii despărțimintelui al doilea, al tractului Bran, susțin părerea d-lui *Nicolae Munteanu* invet., în Cărstian, exprimată în eminenta lucrare, ce o a cetit cu ocaziunea adunării generale din acest an a despărțimintelui acestuia: ca religiunea să se propună școlarilor în chipul, cum se preda ea creștinilor în timpurile vechi, fără manuale, și numai din clasa a IV se se dea manual în mâinile școlarilor, și anume: catechismul lui *Moise Toma*, prelucrat de *Simion Popescu*.

La discuțiune interesantă, ce a mai urmat, iau parte învățătorii: *Ioan Aron*, *Teculescu*, Șt. *Popoviciu*, directorul *Bellissimus*, v.-președ. *I. Dariu*, *Butnariu*, *Vătășanu* și *Bude*, și membrul *A. Barseanu* propune a rămâne pe lângă manualele existente, cari decă nu-s bune, atunci să se rōge Ven. Consistor din Sibiu a compune și tipări altele. În fine propunerea comitetului, ca să se dea trei premii de câte 100 fl. pentru cel mai bun manual în religiune, în legătură cu părerea d-lui *Ioan Aron*, ca să se dea cărți în mâinile elevilor, începând din clasa a II-a, se primesc de adunare, rămânând, ca comitetul central să dispună asupra sumelor, ce se vor prelucra din partea procsimei adunări generale.

(Va urma.)

Măcelul din Trebizonda.

Am fost amintit în numărul nostru din Dumineca trecută ce măcelării și jăfuirii s'au făcut acum de câte-va săptămâni încôce în imperiul turcesc. Turcii adecă se pare, că și-au pus de gând, să stingă pe Armeni de pe suprafața pământului. Ura dintre aceste două popore a crescut în timpul din urmă până la mörte. Și de și so-sesc sciri despre fapte îngrozitoare, ce se petrec în diferite părți ale împărăției turcesci.

Dintre toate măcelurile sevrșite în săptămânile din urmă cea mai îngrozitoare a fost cea dela orașul Trebizonda (Trapezunt). Un călător de pe vaporul *Venus*, care staționase în fața Trebizondei, trimise di-arului „*Koelnische Zeitung*“ o descriere a măcelului dintre Turci și Armeni, descriere, a cărei adevăritate o garantează redacți-a di-arului din Colonia.

Etă un resumat:

„Pasagerii de pe bordul vaporului *Venus* au fost martori oculari ai grōsnicului măcel al cător-va Armeni pe malul mării. Armenii au fost parte omoriți cu pietri, parte inecați. De pe fortărăță soldații impușcau într-una, și stradele erau pădite de soldați călări.

„O luntre cu trei fugari armeni se depărta dela mal, d'ei cari îi urmăreau nu-i slăbiră; se încinse o vislare pe viață și pe mörte. Ținta fugarilor era o corabiă rusească, care ancora cam la vre-o 100 de metri departe de noi; când Armenii se apropiară de vaporul rusec, Turcii părăsiră urmărirea. D'ei se întâmplă atunci un lucru îngrozitor: Armenii fură asvărliți fără nici o milă de pe scara vaporului și călcați în picioare. Când Turcii vădură acesta, se repediră cu un nou curagiu asupra Armenilor și îi omoriră.

„La malul din spre răsărit un Armean cădu lovit de un glonț, d'ei cum nu fusese bine nemerit, căuta să se ridice. Atunci Turcii îl inconjurară, și de câte-ori Armeanul căuta să se ridice, îl bombardau cu pietri; acesta a durat o jumătate oră; în sfârșit un Turc sădobi capul Armeanului cu un bolovan.

„Prăvăliile au fost, natural, imediat toate închise, d'ei Turcii le sparseră și începură să le prădeze. Am vădut cum s'a prădat intrăga locuință a unui Armean, lăsând numai păreții golii. Am vădut cum se aruncau pe ferăstră lucrurile din casă în nisce luntre pregătite pentru acesta. Impușcăturile nu au încetat până la amăci, și faptele odioase se repetau mereu.

„Cu spaimă așteptam pe un domn din Viena, care descinse dimineața în oraș. Cătră orele trei se întorșe. El ne povesti, că stradele sunt acoperite cu cadavre, că prăvăliile Armenilor au fost sparte și prădate, că familii întregi au fost nimicite și 2000 de femei cu copii s'au refugiat în spitalul iesuitilor. După socotela sa trebuie să se fi ucis 600 de Armeni, decă nu mai mult. Două zile mai târziu am intrat și eu

în oraș, sângele rămăsese pe strade și în unele locuri bălțile de sânge erau așa de mari, că nu se puteau ocoli. Consulul austriac adăpostise 200 de femei și copii. Dintre Turci nu au cădut nici cinci omeni, dovadă, că Armenii au fost nearmați și că au fost surprinși.

„Trebuie să mai comunic, că revolta a isbuonit în totă împrejurimea. Pe o colină de lângă Trebizonda se află colonii armenesti; ele fură inconjurate și incendiate așa, că omenii au ars de vii, căci decă cine-va încerca să fugă era impușcat. Vaporul nostru *Venus* a fost reținut în port de consulul austriac, pentru-ca în casul, când ar reîncepe măcelul, Europeanii să se pōtă refugia pe el. Din cauza acesta am fost siliți a continua călătoria pe un vapor danez“.

SCRIRILE ȚILEI.

— 21 Octomvre.

Români la mileniu. Di-arul maghiar „*Hazánk*“ dela 1 c. aduce scirea, că fișpanul *Făgărășului*, *Bausznern*, a anunțat direcțiunii espositiunii milenare, că din diferite ținuturi ale comitatului său va espeda la Budapesta pentru sărbările milenare câte-va cărē românești. „Bravii români“ dice numitul di-ar „nu se tem de ostentelă, ci cer să li-se plătească numai ohel-tueliile pe tren și grajdari pentru cai, ceea ce li-se va și împlini“. Nu șcim intru cât este adevărată sau nu această scire, în tot casul însă atragem atențiunea inteligenților români, atât din comitatul *Făgărășului* cât și din alte ținuturi românești, să veghieze, ca țărani români, nesciind de ce e vorba, să nu fiă seduși și amăgiți prin cine scie ce promisiuni, ca să se invoască a merge în anul viitor la Budapesta, și să fiă aci arătați lumii ca de comedia.

— o —

Pentru monumentul lui *Iancu*, după cum li-se scorie foilor unguresci, a făcut o colectă și d-l *Iacob Bichisianu*, maeștru-păpuar în *Năsăud*. Din cauza acesta d'ensul a fost citat la fișolgăbirul *Bodo Kálmán*, care *va pedepsit cu 15 fl. amendă și 8 zile temniță*, pe cuvânt, că colecta a făcut-o în contra ordinului de oprire al ministrului, care, cum șcim, a poruncit, ca colectele să se confisce, și colectanții să se pedepsescă. Condamnatul a insinuat recurs. În legătură cu acesta foile unguresci, ca să facă lucrul mai cu cōrne, istorisesc nisce prostii, pentru cari născocitorii lor ar merita să fiă duși într-o casă de nebuni.

— o —

Căliudarul *Plugarului*, care este atădți unul dintre cele mai lăudate și tot-odată și cele mai eține căliudare românești dela noi, pentru anul 1896 va apăre Țilele acestea, având un cuprins foarte bogat, bine ales și întocmit intru toate după trebuințele poporului nostru. D-l *I. Georgescu*, colaboratorul nostru economic, și-a dat deosebită silință la partea economică

Pe flăcău par' că l' cuprinse un fel de jale a unui dor atunci aprins în adăncurile inimii.

Iși apăsă căciulița pe cefă, c'o mână, care-i tremura par'că, și cătă lung la nisce plopi din dosul casei.

Să ridicau drepti, subțiri, ca nisce luminări aprinse de sōrele, ce cătă în urmă de după del; își tremurau frunzele, care sclikeau când a verde închis, când albind, și fōșnăiau incetișor, par' că ar fi șoptit ceva....

Nu cum-va l' cunoscuseră?

Induioșat la chip din cine scie ce îndemn al unor gânduri numai lui știute, flăcăul porni la del.

Un lătrat gros dădu glas pustiului. Flăcăul se opri.

— Nea! Costreiu! strigă el.

Să auți un fel de fășăitură prin ier-băria înaltă de lângă casă și ecă se ivi capul mare și lănos al unui dulău. Iu ochii lui par' că sclipia mirare.

Lătră odată scurt, par' c'ar fi întrebat, că cine l' chimă?

— Costreiu! mai grăi flăcăul.. nea, Costreiu, ce? m'ai uitat?

De astă dată dulăul scutură din cap și se repeși la flăcău cu gudurătură de bucuriă, cu schelălăitură de alintare, cu sărituri și cu dor de pupătură.

— Unde-i tătuca, Costreiu... Unde-i?

Il întreba și-l desmierda, și-l apuca de fâlc, și mi-l trântia, par' c'ar fi fost un copilandru la hărjōnă în bătătura casei.

Și tot așa, în jōcă, străbătū printre nuc și ajunse de naintea casei, unde se opri și rămase o clipă să privească ca vrăjit.

Ușa era închisă și lacătul spundura între cele două verigi grōse, mare și greu; și gaura cheiei, ca un ochi de pață, căuta par' că țintă la el.

Erba năpădisse totă bătătura casei până sub prispă....

Stupii ședeau înșiruiți, câte doi la rând, tot în partea stângă a casei; câte o albină da târcol p'împrejurul când al unuia, când al altuia....

Un roiū bădăia, strins ghiomoltoc, pe tulpina unui nuc...

Găinile ciuguliau pe marginea rîpei, aci ivindu-se aci nevedute, făcându-se între buruenile înalte. Era casa părintească, cu tot ce scia Oancea, și lui i-se părea alta, ca o năluire a minței într'un pustiu.

Venise pe jos, cale de patru poște de la tērg, muncit de dorul s'ajungă mai degrabă; acum, își dădu drumul, ostentit, pe prisa de mult nemăturată.

Și n vreme ce prinse a rămănea în neclintire, și pe d'naintea ochilor a i-se închipui sēraca mă-sa, bună, harnică și cu dragoste de el, — Costreiu gemu de două, trei ori, cu ochii țintă la d'ensul, și pe urmă se trânti și el lângă prispă, să făcū colac, și par'că prinse a ațipi.

(Va urma.)

Sfaturile unui ac.

de D-na *Colomb*.

Măriōra cōse pentru întâia-ōră; figura ei copilărescă s'a făcut seriōsă; ađi lucrēază și ea de prima-dată, și în zadar pasērea ei dragă, întăritată de o rază frumoșă de

sōre, o mângăia cu cāntecul, înzadar pi-sicuța ei iubită se tot dă pe lângă ea tor-cēnd: nimic nu o face să își ia ochii dela lucru. E greu să coș fără să se întepi la deget, să tragă de ață fără să o rupi, să faci puncte de o potrivă de mari și de depărtate, și cu toate acestea e așa de plăcut când lucrezi pentru întâia-ōră. Par'că te simți fată mare, căci lucrezi ca și mama. Incet—incet, începe să cōșă mai bine. Măriōra rēsulfă ușurată, lucrul merge singur, a cusut o bucată cât un lat de mână, când ecă aude un glas, care îi dice:

„Ascultă, fetișo, sfaturile acului tēu! Abia mă împrieteni cu tine, d'ei prietenia noastră va ține mult, și vreme de mulți ani nu ne vom mai despărți. Eu sunt stăpāna cugetărilor seriōse; eu încep să-ți arēt rolul tēu de femeie, căci decēce ai început să te slujesci de mine, ai început și să fi folositōre... Eu sunt pentru tine simbolul lucrului; lucrul e viața, activitatea, fericirea.

„Toți lucrēază în jurul tēu. Până să ajung în mână ta, mii de omeni au săpat

a acestui călindar, aducând articuli, povești și instrucțiuni foarte folositoare pentru plugari. Nu mai puțin alésă este și partea literară, igienică etc. așa că plugarul găsesce în acest călindar o călăuză bună și credincioasă mai pentru toate trebuințele vieții sale. Prețul este și de astă-dată numai 25 cr. Cine comandă 10 exemplare odată, primesce al 11-lea exemplar gratuit. Comandele sunt a-se adresa Tipografiei editore A. Mureșianu în Brașov.

—o—

O mică statistică. Ministrul unguresc de interne Perczel a publicat într-o voluminoasă broșură dările de seamă ce le-a primit asupra stării sanitare a Ungariei în 1894, din care însemnăm următoarele: *Bolilor contagioși* au căzut jertfă anul trecut nu mai puțin ca 166, 424 oameni, sau 11 morți la fiecare mii de locuitori. Numărul bolnavilor de *difterită* a scăzut dela 49,233 la 46,776; al morților de *difterită* dela 34 mii 183, la 22, 205 (1894 față cu 1893). *Influența* a răpit 2365 de vieți. Bolnavi de *trahomă* au fost 32,549. Numărul *medicilor* și al *chirurgilor* o fost anul trecut de 4280, sporindu-se cu 106. Sporul acesta cade însă numai la orașe; în provinciile dintr-o parte s'a împuținat cu 88. În 11,105 comune din țară n'au fost medici. Cei mai puțini medici sunt în comitatele Arva, Ugocea, Tërnavamică, Solnoc-Dobëca, Făgăraș, Turdariaș, Șaroș, Hunedóra, Odorheiu, Sălăgin. Cei mai mulți în: Bichis, Hajdu, Cianad, L.-N.-K.-Szolnok, Baciu-Boirog, Brașov, Pest-Pillis-Solt-Kis-Kun și Torontal. *Moșe diplomate*: 7981. *Farmacii*: 2092. *Farmacii publice*: 1351. *Spitale*: 334.

—o—

Armata rusescă la granița austriacă. Din Petersburg se anunță, că dăile acestea s'au făcut nouă concentrări de trupe la granița austriacă. Corpurile de armată rusescă 11 și 12 sunt concentrate acum în Rovno, ceea-ce însemnă un câștig de 4—5 zile la cas de mobilizare.

—o—

Musica militară va concerta mâine seara la restaurantul Fleischer (Sorea). Intrarea 20 cr.

—o—

Școala de pomi a d-lui Ladislau Ungváry din Czegléd, pe care o anunțăm din nou pe pagina din urmă este după cum ni-se scrie una dintre cele mai bogate școli de pomi din Ungaria, având o estindere de 121 jugăre cu o multime de pomișori frumoși, sănătoși și de soiul cel mai nobil, de unde la comande se trimit bine pachetați și pentru prețuri moderate. Școala de pomi a lui Ungváry e pe pământ humos, ceea ce face, ca pomișorii să se prindă mai ușor. La cerere se trimit gratuit catalogul cu soiul și prețurile pomișorilor.

Arendarea măcelăriei din Prund.

Domnii „tații de vecini“ din Scheiul Brașovului voiesc să dea în arendă cu licitația măcelăria din Prund pe *trei ani*,

incepând dela 1 Ianuarie st. v. 1896. Licitația se va ține *Duminecă* în 5 (17) Noemvre în casa tatălui de vecini, *Ioan Stinghe* la 10 ore înainte de ameză. Doritorii de a licita vor avé să depună un vadiu de 10 la sută.

Dela comună.

Ședința din 31 Oct. 1895.

Primarul substituit deschide ședința și împărțășirea, că magistratul a votat în decursul unei spirate mai multor locuitori s'erași mică ajutóre; comunică mai departe, că s'a însărcinat inginerul-asistent Nekolni cu substituirea d-lui Kertsch, care e bolnav. *Bariț* interpeléză presiul în privința țevilor de plumb dela apaduct, cari fiind slabe se rup foarte des în urma presiunii celei mari, și prin această se fac privaționile spese mari cu repararea. Primarul răspunde, că nu are cunoștință despre această, promite, că se va informa și va răspunde în ședința procsimă.

Fabritius vré, ca pe lângă cele 2 mizerii — tramvai și apaduct, — amintite de antevorbitor. să vorbescă ceva de o a treia „mizeriă“, adică de abator. Acesta stă de 12 luni gata, e făcut cu mari cheltueli, peste 100 de mii fl., pentru cari comuna plătesce anuități și dobândi și nu-l putem folosi, deore-ce ministrul n'a aprobat statutul. Intrébă pe primar. ce pași a făcut magistratul? Primarul răspunde, că s'a făcut o representațione la ministru pentru o folosire provisorică a abatorului.

Urméză ordinea zilei: 1) La cererea de pensionare a primarului Francise de Brennerberg, magistratul propune, ca după un serviciu de 40 de ani să se voteze, ca pensune, salarul și cuincuenalele, adică cu totul 2500 fl. v. a. Se primesce.

2) Magistratul raportéză, că cu introducerea cășătoriei civile i-se fac comunei nu numai spese financiare, ci se detrage primarului și senatorilor însărcinați cu conducerea matriculelor o grămadă de timp, astfel că ei nu-și pot prevedé oficiile lor, pentru care sunt plătiți de comună. Propune intervenționea comunei, ca acești amployați să fiă desărcinați și să se numescă în locul lor președintele și tutorul scaunului orfanal.

Lurz în o vorbire mai lungă arată nedreptățile, ce se fac comunei prin introducerea legilor bisericesci; arată, că miniștri unguresci nu se țin de declarațiile făcute în dietă, în urma cărora pe comune nu le-ar costa nimic matriculele de stat. Propune, ca comuna să nu permită a-se mai face spese; ér cele făcute deja să se rebonifice din partea statului. Mai departe e de părere, că nici alți amployați din magistrat să nu se însărcineze cu conducerea matriculelor, pentru ca să nu sufere oficiul lor.

Schiel e tot de părerea această și așteptă dela respectivii amployați, ca ei din propria lor inițiativă să dimisioneze.

Senatorii *Iakobi* și *Alesius* declară, că ei ca amployați nu pot face această, cu toate că nu o mai pot duce mai mult ca o lună.

Mai vorbesc tot în sensul lui *Lurz* prof. *Gusbeth* și notarul *Maager*. La votare se primesc următoarele păreri:

a) Primarul și senatorii să fiă desărcinați de oficiul matriculilor; b) Alte organe comunale încă să nu fiă însărcinate cu acest oficiu, ér ca consecință: c) Oficiul matriculilor să nu mai fiă în edificiul magistratului.

Înainte de votarea ultimului punct (c) primarul a avut un incident neplăcut cu *Lurz*, deore-ce nu voia să-l pue la vot.

3) Pentru regularea drumului la spărtura din strada castelului în promenada de jos (lângă fabrica de gas) se voteză 312 fl.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului.

Această reuniune, după cum vedem din raportul comiteului central pe an. 1894, desvóltă o activitate prea frumoasă și rodnică pentru țeranii noștri agricultori din acel comitat. La 1 Iulie 1894 reuniunea a ținut o întrunire agricolă în Orlat, la care au luat parte țerași de prin comunele vecine, cărora li-s'au ținut prelegeri instructive despre purtarea economiei raționale în două hotare, despre cultura trifoiului, îmbunătățirea raselor de vite, despre cultivarea grădinei de legumi etc.

La Seliște, reuniunea a arangiat o *esposiția de vite de prăsilă*, la care au fost espuse 151 vite din partea a 78 esponenti. Această a fost a 5-a esposiția de acest fel arangiată de reuniune. Ea a dovedit, că în privința prăsirei de vite de soi bun economii noștri din acea parte a locului sunt în înaintare.

Tot în Seliște a arangiat în toamna trecută prima *esposiție de pome*, care a reușit peste așteptare. În urma acestei esposiții au urmat mai multe comande de pome, chiar și din străinătate. În Seliște a instalat reuniunea și un *cuptor de uscat pome* sistem „Cazenille“. Cuptorul, în preț de 295 fl., a fost dăruit reuniunii de ministerul de agricultură și a fost așezat în piața din Seliște printr'un grădinar de stat trimis de ministeriu. Cuptorul a costat cu totul 727 fl., din cari 432 fl. i-a plătit reuniunea. La acest cuptor, de cari se află numai 4 în totă țera, se pot usca, afară de prune, tot felul de pome, legumi, păstăioșe, cartofi, ér țerna se pôte fosi chiar și la afumatul cărnii.

Un însemnat progres se constată la țerenii agricultori mai ales din ce privește cultura nutrețurilor măestrite. Un număr de mambri neobiciuit de mare au cerut dela reuniune să li-se dea séménță de trifoiu, napi de nutreț și luternă. Reuniunea a procurat și câte-va chilograme séménță de

cănepă italiană, pe care a pus-o în vânzare. Această cănepă crește la înălțime de 2½ —3 metri și produce multime de fire lungi, albe și subțiri, așa că e mai spornică și mai pe sus ca cănepa noastră.

Tovărășii agricole s'au înființat până acum în 8 comune.

Mâne, în 3 Noemvre n., își va ținé această folositoare reuniune neeconomică a 7-a adunare generală în comuna Mohu.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 21 Octomvre. *Abdó* când ministrul de agricultură *Andor Festetich*, conducerea acestui minister a luat-o asuprași în mod provisor baronul *Banffy*.

Viena, 21 Octomvre. Tóte cluburile antisemite au hotărit, ca în casul decă *Luiger* nu va fi aprobat ca primar al Vienei, să-și depună *mandatele* toți șefii cercurilor orașenesci precum și consilierii antisemiți însărcinați cu îngrijirea sêracilor, pentru de-a inscena din nou *agitaționi electorale*.

București, 21 Octomvre. *D. solvarea camerei* se va decreta *Marța viitoare*.

Constantinopole, 21 Octomvre. Garda albaneză din palatul Sultanelui a făcut *grevă*. 8 dintre gardiști *numai decăt au fost esecutați*, 24 sunt arestați. În *Arabia* încep a-se ivi *turburări*.

Convocare.

Reuniunea învățătorescă gr. cat. „*Mariana*“ își va ținé adunarea generală din anul curent la 9 Noemvre st. n. în Năsăud.

Obiectele:

1) Membrii reuniunii la 8 ore a. m. vor asista în corpore la serviciul divin în biserica gr. cat.

2. Deschiderea ședinței în sala școlii fundamentale.

3. Esmiterea comisiunilor: a) pentru verificarea protocolului; b) pentru criticarea prelegerilor practice; c) pentru inscrierea de membri noi.

4. Raportul anual despre activitatea reuniunii.

5. Raportul cassarului, a comisiunii pentru censurarea rațiunei anului 1895, și pertractarea preliminarului de buget pentru 1896.

6. O prelegere practică de ½ oră în clasa a V-a a școlii de fetețe din Istoria despre „*Stefan Sântul*“.

7. Cetirea disertațiilor: a) „Educaționea copiilor în familie“ prin *Démian Nechiti* învățator în Ilva-mică. b) „Invățatorul și poziția sa socială“ de *Nicolau Mihăese* învățator în Runc. c) „*Gotthilf Cristian Salzmann*, viața, opurile și principiile

adenc pământul, au scos metalul grosolan, l'au topit, l'au curățit, l'au lămurit, și m'au făcut cum sunt acum: strălucitor, ascuțit și ușor. Spre a face stofa, pe care o coși, mii de lucrători au suferit căldura sórelui în țerile călduroșe; alții, punând în mișcare mașinele inventate de sciință, au tors și țesut lăna albă, pe care număróșe vapóre au transportat-o peste mări. Spre a-ți da firul de ață, pe care îl trag după mine, mii de lucrători au rësturnat pământul și séménat grăul pe care *Dumneđu* l'a făcut să încolțescă și să crească; pe urmă, după ce s'a veșejit planta, alte mâni au luat-o și au scos din ea firul lung, alb și móle la pipăit. Toți au lucrat pentru tine; lucréză și tu pentru toți după cât te lasă puterile. Fi veselia casii, fi ángerul ei. Bucură pe tatăl têu când se întórce acasă obosit de muncă; bucură pe mama ta spre a-i înlesni sarcina. Tu fetiço, care te folosesci de munca fiă-căruia, respectă pe cel mai umilit dintre lucrători și fi vrednică de a-ți ținé odată și odată locul printre ei“.

Mărióra a crescut, s'a făcut fată mare. Mumă-sa dice uitându-se la ea și zimbînd:

— E cât mine de mare. Mărióra stă la ferăstră cu fruntea plecată d'asupra lucrului.

Acul credincios cósé mereu.

Îi dice încet:

„Ai implinit cinci-spre-șepte ani, *Mario*; cinci-spre-șepte ani și-s'au șters din viață. Ađi o să fiă serbare în casă, o să primesci flori, urări de bine... Unii te vor ferici, că intri în viață; decă ai sta să-i credi pe ei, viața ar fi un rai vecinic... dér tu ai văđut multe lacrimi și multe cerniri. Alții îți vor spune, că copilăria, care s'a dus, este cel mai frumos timp al vieței. Nu-i crede nici pe *ăștia*, fetiço; fiă-care vërștă își are datoriele ei și de fiă-care datorię *Dumneđu* a legat câte-o bucuriă. Mergi înainte în simplicitatea și în sinceritatea inimei tale, nu tremura, să nu-ți pară réu de nimic și nu cere vieței, de cât atâte cât îți pôte da. Mie să-mi fi credinciosă: lenea e sfetnic réu, dér mânil, cari lucréză, nu mai au vreme să facă réu. Ale tale, mulțumită mie, sunt dibace și iuți, sciu să se slujescă de mine spre a te împodobi... Bine; fi frumoșă, fi grația și farmecul casei tale acum, mai târziu grația

și farmecul altei case, pôte; dér slujește-te de mine și mai cu folos. Te uită la bieții copilași aia sdrênțároșii... M'ai înțeles, și cu fórfecele nu ai mai tăiat panglică și dantele ci stufe gróșe. Fă și mai bine: învață ce sci pe biata fată, pe care n'a avut cine s'o învețe, ca să pótă și ea drege vestmintele ei și ale familiei; acul unei femei e ca bățul fermecat din basme și, mulțumită lui și cea mai sêracă își pôte împodobi lucrurile trebuincioșe cu câte ceva. Ce sci trebuie să înveți și pe alții; cât de mică să fiă lumina, tot nu trebuie acoperită“.

Mărióra s'a făcut femeia cu fruntea seriósă, cu privirea curată. Acul credincios e în mână-i; cósé fașe moi și călduroșe, cămășute de pânză subțire. Tînăra femeia se uită la lucrul sêu și zimbesce; i-se pare că e tot pe vremea, când cosea pentru păpuși. Dér rufele, pe cari le cósé acum așteptă o ființă viă, un suflet mic, și muma încântată abia simte obosela, ce fi pricinuesce munca necontentită. Acul par'că are aripi, așa de iute o slujesce; și pe când cósé, îi spune:

„E greu lucrul, *Mario*; suferi, oste-

néla te silesce să te opresci în fie-ce clipă, și totuși inima ți e plină de bucuriă, și ești fericită, că te obosesc și că suferi. De ce? Acum abia îți începî rolul de mamă: óspetele, pe care îl aștepti, la care te gândesci cu așa de dulci bătaii de inimă, îți va pricinui multe alte suferințe și multe alte oboseli. Veghieri lângă légân, griji necontentite, îngrijorări nesfîrșite, preocupări de viitor, de fericire, de muncă, de isbândă: această îți va fi viața de acum înainte. Sci această și nu te temi, nici măcar nu-ți trebuie curagiu, atât de ușóre te va face să ți-se pară tóte greutățile suferite pentru el iubirea ce simți pentru copilul têu. Viața ta tótă a trecut în el; în el sunt de acum tóte dorințele, tóte speranțele și tóte visele tale, și ai vré să fi pe vremea, în care zinele, ca nisce nașe darnice, atingeau cu bețșorul lor de aur pe copiii din légâne. Nu căuta așa departe: *Dumneđu* a pus lângă fiă-care copil născut de curénd câte-o zână plină de iubire, ca să-i arate calea în lume. Ea face sórta copilului, sórta lui morală, singura, care e vrednică să ne ocupăm de ea. Puterea îi e mărginită, nu-i pôte da frumusețe, bo-

pedagogice", de Ioan St. Pavelea, învățător în Sânt-Iosif.

8. Declamarea poeziei: „Morarul cu fiul său" bucata 125 din legendarul de Vasile Petri prin învățători desemnați în ședință.

9. Raportul comisiunilor de sub pct. 8 lit. b c.

10. Pertractarea propunerilor înscrise la președinte cel puțin cu 24 ore înainte de adunare.

11. Statorirea timpului și locului pentru adunarea generală viitoare.

12. Inchiderea ședinței.

Presidiul reuniunii învăț. gr. cat. „Mariana".

Năsăud, 23 Octombrie 1895.

Președintele: Secretarul:
Dr. Ioan Pop, Clement Grivase.
vicariu.

Literatură.

Din „Biblioteca pentru toți" a apărut încă următoarele trei broșuri: La ce visază fetele, comediă de Alfred de Musset, tradusă în versuri de Th. M. Stoescu; Legende istorice, de Dimitrie Bolintineanu; Umbra, roman de A. Gennevraye, tradus de Dumitru Stăncescu. Aceste broșuri sunt de o valoare tot atât de mare, ca și cele 16 de mai înainte. Costă fiecare broșură câte 30 bani (15 cr.) și 24 numere 7 lei. Cine abonează 24 numere, câte apar într'un an întreg primesce pe de-asupra o carte gratuită.

In institutul de editură Ralian și Ignat Samitca din Craiova a apărut Priveliști din viață, de cunoscutul scriitor Traian Demetrescu. O carte elegantă și bogată, cuprinzând vre-o 43 scrieri felurite. Prețul 2 lei 50 bani.

EDUCAȚIUNE.

Ce se se dea tinerimei să cetască.

Un mare învățat (Herder) a zis: „Adese-orî o carte a format s'eu a stricat pe un om pentru întreaga lui viață". In adevăr decă cetim biografiile tuturor omenilor mari și buni, aflăm că fiă-care mulțumesc terieirea, ce a ajuns în viață, cărților bune. Sunt însă și ast-fel de cărți, care decă cad în mâna tinerilor, le strică gustul spre tot ce este bun, nobil, moral și frumos. Ii strică pe ei înșiși și îi nenorocesc.

Este decă datorința părinților și a profesorilor să desvölte în copii încă de timpuriu gustul de cetire și a le da în mână cărți bune.

Cărțile bune duc singure pe tineri pe calea adevărată, influențază în mod binefăcător asupra sufletului lor, spiritul începe a lucra, a se desvolta, a se forma.

Cel ce pe lângă cetire și cugetă

asupra celor cetite, și în fine simte ceea ce a cetit, ajunge la perfecțiune.

Tinerimea își înmulțesc foarte mult cunoscințele prin cetirea cărților bune; firesce, trebuie să i-se dea tot ceea ce este mai bun în literatură. Părinții să se îngrijescă decă a da copiilor ceea ce este în adevăr bun, și să nu cumpere ori-ce carte le cade în mână, s'eu pe cele, ce le vede mai frumos legate prin vitrinele librăriilor. Cea mai bună carte este ceea ce produce în tiner plăcere și tot-odată îi aduce și folos spiritual; lucrul principal al unei cărți este însă a-i nobilita sufletul.

Copiii mai mici, sub 12 ani, — cărora le lipsesc încă cetirea curentă și nu sunt deprinși a-și apropia cele cetite — trebuie să li-se deă cărți cu articoli scurți, să fiă scrise simplu lămurit și potrivite gustului lor copilăresc — filosofarea și scrierile pline de vorbe neînțelese, neologisme, microbi străini, sunt defecte criminale.

De comun la această etate copii cetesc mai bucurosi versuri, poezii, de cât prosă. Din cauza sonorității și a scurtimii le pot ținea mai ușor în minte. Firesce, poeziile pentru ei vor trebui să fiă tot așa de bune ca cele pentru omenii crescuți.

Ilustrațiile decă sunt bine executate înveselesc ochiul și inima, desvöltă frumosul, bunul și adevărul, pe cât timp cele urite strică caracterul.

Lumea copiilor cu plăcerile, bucuriile și necazurile lor sunt pentru ei de mare însemnătate.

Lumea animalelor dă un material destul de bogat pentru cetire, tinerimei; cu deosebire importante sunt obiceiurile, traiul, deosebite proprietăți ale animalelor, din cari reese veselie și tot-odată învățături pentru ei (s. es. fabulele); ele educă. Scrise ast-fel ca ele să producă plăcere de a le ceti și vedé, il învăță pe copil fără să observe această, ast-fel spre es. să va bucura de morala fabulei ca de însași fabulă.

Gustul pentru caricatură nu trebuie cultivat în tinerime; să se cultive numai frumosul, armonicul, nu batjocura, bizareria, disarmonia și destrăbălarea. Forțe însemnate sunt apoi poveștile și basmele alese. La noi, unde materialismul predomină totul, trebuie să propagăm în cel mai mare grad idealismul, chiar din cea mai fragedă copilărie. Basmele bune escită fantasia, produc impresii plăcute. Poveștile îngrozitoare, criminale, cu năluci, cele cari produc frică și groză, cele ce propagă imoralitatea, trebuie cu desăvârșire oprite, căci

delatine să fiă curagios, decă nu vei avé putere să te împotrivesci gusturilor lui, nici să se respecte nu va învăța, decă te arăți sclava lui; nici abnegarea, nici judecata, nici dreptatea nu va învăța-o, decă te vede, o singură dată egoistă, nedreptă ori ușuratică.

„Veghiéză dér asupra ta însă-ți, Mario, și caută să-ți îmbunătățesci inima, căci după inima ta se va lua copilul t'eu. Crede-mă și urmăză-mi sfaturile, căci eu sunt simbolul muncii, și munca îți trimite gânduri bune".

Anii au trecut repede.
Maria stă galbenă și vestejită într'un fotoliu. Sub capul încoronat cu perle albe se află o pernă mare; mâinile zbărcite îi cad fără putere pe genunchi. Nepoțta-sa, o fetiță cu obrazii sănătoși, stă lângă ea pe un scaunel; ea e paznica neclintită și dragă a bunicii sale, care când se uită la ea, i-se pare, că-și vede copilăria zimbându-i.

Maria e bătrână, a fost bolnavă și nu și-a redobândit încă puterile. Și-le va mai dobândi ore? Dumnezeu scie! Iși în-

pot nenoroci pe tiner, atât trupesce cât și sufletesce.

Literatura noastră e foarte bogată în basme și povești; trebuie ales cei mai bun și prelucrat anume pentru mintea tinerimii. Cu înaintarea etății să pot da istoriie, narațiuni, novelete, potrivite cu progresul etății. Istoriile hazlii și comice, trebuie nu numai să înveselască, ci tot odată să dea de lucru facultăților sufletesce ale tinerului, să-i ocupe simțul pentru dreptate, onestitate, disprețul pentru ori-ce nedreptate și neadevăr, să-i mărescă în același timp cercul său de vedere, să-i îmbogățescă cunoscințele asupra vieții și a lumii. Răul să se tracteze numai pe cât e de lipsă, ca cu atât mai mult să reasă bunul simț în relief. O regulă principală pentru părinți și profesori este, ca să nu se gândescă nici odată la cestiunea, că copii strică s'eu rup cărțile, și din această cauză să nu le cumpere s'eu să nu le dea în mână; această ar însemna, că părinții nu vor binele copiilor lor.

Până la vârsta de 12 ani lectura copiilor este aceeași cu a fetelor, de aci înainte cărțile trebuie să se conformeze după înclinațiunile și gustul ambelor sexe.

Pentru copii o carte foarte bună este Robinson (de Campe). El deschide copiilor o lume nouă, abundentă în impresii noi și importante; din el învață copilul, cum un singur om, decă să scie folosi de puterile lui corporale și spirituale, pôte învinge greutatea cât de mare, cum pôte să aplice spiritul de inițiativă și de întreprinderi; i-se desvöltă dorința de a vedé și alte locuri noi, și încercă singur puterile, a deveni un erou. Cerința principală a astorfel de scrieri este, ca basa descrierilor din ele să fiă reală, adevărată și corespunzătoare obiectului descrierii; a doua cerință este, ca să nu se îngămadescă aventuri prea grozave, nici scene de chinuri... s'eu lucrări neprobabile, căci acestea ar irita prea tare fantasia tinerului, i-ar strica și brutalisa gustul. Exemplele de hotărîre, curagiu, răbdare, putere de voință, fortifică caracterul.

Decă observăm ce dispoziții și înclinațiuni are tinerul în cetire și în ce direcțiune sunt ele îndreptate, atunci trebuie să-l conducem cu prudență pe calea ce o apucă, să-l ferim de unilateralitate și să-i producem interesul pentru deosebitele ramuri ale științelor omenesce.

Biografiile omenilor mari au o influență deosebită pentru tineri. Proprietățile caracterelor, ce tinerul le afla în biografiile omenilor mari, în-

fluințază foarte puternic asupra formării caracterului său. Ele produc dorul de știință, sentimente de umanitate, de patrie, de națiune etc. Istoria ne dă exemple de caractere de fier, de luptători ai națiunii și patriei lor.

Pregătit pe încetul, tinerul va înțelege cu înaintarea vârstei și pe scriitorii clasici, români s'eu străini, cari îi vor produce entuziasm și îl vor feri de multe patimi și pericole, de rătăcirii, și va da ródole cele bune, ce cu tot dreptul le așteptăm dela tineretul de astăzi.

Ast-fel după ce s'a format gustul în tineri, ei vor înțelege ideile mai înalte, din scriitorii mari ai lumii...

Decă am obiceiuit tinerimea noastră mică de timpuriu la o lectură bună, vom nimici, pentru tot-deuna, gustul pentru lucrurile rele și nimicuri. Cine e obiceiuit cu lucrul bun, nu pune mâna pe lucrul rău ci îl disprețuesce.

Tot ast-fel va face și cu cărțile. Viitórele generațiuni vor fi mai seriose, și cu o cultură mai temeinică; trăinicia și hărnicia poporului nostru va fi mai asigurată; superficialitățile și fanfaronadele vor dispărea.

Greutățile și ostenețele puse de părinți în alegerea cărților bune vor fi răsplătite prin bogatele fructe, ce le vor aduce, și după cum o sémânță rea dă un seceriș slab, tot ast-fel și o tinerime, în care am sémănat o sémânță bună, va deveni o generație sdravănă.

Din cele espuse aici pe scurt, reese adevărul cuvintelor lui Herder, că „adese-orî o carte formeză s'eu strică pe om pentru întreaga lui viață".

(„Am. Tim.")

ECONOMIA.

Correspondența economică.

I.

In luna lui Septembrie a acestui an făcusem o călătorie dela Făgăraș către Brașov, cu care ocaziune am făcut și orecar studiul economic.

Comitatul Făgărașului este unul dintre cele mai împopulate, dér pe unele locuri are un pământ atât de pietros, năsișos, pădureț s'eu rece, încât nu se produc decât cartofi, ovés, seacă și puțin oucuruz, care însă nu se prea răsbesece cu copul, de aceea rămâne mai mult alburii. Prin urmare nu este an, fiă el cât de roditor, ca să se ajungă toți locuitorii cu bucatele, așa, că trebuie să mai și cumpere o parte din ele.

In acest comitat are statul pôte cele mai multe și mai mari domenii pe cari și le-a comasat mai tot în fruntea pământului, lucrându-le în regia propriei său dându-le în arândă. Aceste domenii sunt tôte aranjate coréspondător și plantate jur împrejur cu acății (salcămi).

Pe domeniile lucrate de către direcțiunea economică din Făgăraș se pörtă o economie rațională, deși cu spese mari, cultivându-se mult trifoiu, mazărice, ovés, seacă și altele, ér ici-colea s'au făcut încercări și cu creșterea oilor, schimbându-se producțiunea acestor pe timpul iernii. Anume se lasă berbecii între oi de prin Iulie și astfel ele fată prin Noemvre, când după ce cresc încât-va miei, aceștia se vënd, ér oile se mulg tótă ierna, pe când laptele și brânza au preț mai mare. Ore n'ar fi bine, ca pe unde iertă împrejurările, se facă și oierii noștri asemenea încercări?

In comitatul acesta a cădüt astă-vară pe unele locuri rindina mare, care a vătémnat oucuruzul așa, că nici stuleții (co-cenii) lui nu s'au putut desvolta cum se cade, de aceea țihleii încă au rămas mărunți și slabi.

găția, nici putere după voia ei, dér îi pôte da un cuget curat, cumpătare de dorințe și putere asupra inimii lui.

„Dăna această e numa; tu ești dăna această, Mario, tu, care ieri erai fată, mai un copil, și care vei avé mâne în mână ta tot ce e mai sfânt pe pământ: o inimă, care nu scie încă ce e binele și ce e răul. Ia bine s'ema la ce vei pune în inima această; să nu-ți scape nimic din vedere și să nu nesocotesci nimic, căci ori ce sémânță trebuie să incolțescă și să dea ródole, fiă în spre răul, fiă în spre binele creaturei lui Dumneșeu, pe care ții-o încredințază ție și de care îți va cere socotélă odată și odată.

„Fie-i corpul frumos ori schilod, fie-i rolul pe pământ umilit ori strălucit, trebuie ca în viață binele să întrecă răul. Invață-l dér să fiă curagios în lucrurile mici, ca și în lucrurile mari, căci mișelul nu pôte avé nici o virtute; învață-l să se respecte pe sine însuși, căci cel care nu se respectă pe el, nimic pe lume nu va respecta; învață-l abnegarea, căci numai inimile devotate fac lucruri mari. Dér gândeste-te, că nu vei pôte face din copilul t'eu, decă ceea ce vei fi tu însă-ți. Nu va învăța

tinde mâna, care îi tremură, către coșulețul de lucru, și scoate din el o cusătură începută... dér acul nu se mai supune degetelor sale și lucrul îi scapă din mână.

Biata Maria!

„De acum s'a sfinșit", dice ea.

Și o lacrimă îi curge le-alungul obrazilor, lacrimă de părere de rău de viață, căci nu mai pôte lucra, și căci nu mai pôte simți bucuria de a fi folositoare. Acul credincios a înțeles și îi răspunde:

„Mângăie-te, Mario! a venit s'era, dér diina a fost frumoasă. Sarcina ta s'a sfinșit; să nu-ți pară rău, căci n'ai nici o remuşcare. Curagiu mai ai, dér nu mai ai putere. Odihnește-te, căci meriți să te odihnesci. Și rudele, și prietenii, și tot ce te încunjură te iubesc și te onorează; ai trecut pe pământ făcând bine; gândul acesta să-ți împodobescă cele din urmă zile. In curând ochii tăi slăbiți se vor închide și nu se vor mai deschide, decât la lumina vecinică. Nu mai am ce sfaturi să-ți dau, Mario. Rămâi cu bine! Dă-mă în mâna nepoței tale".

(„Biblioteca pentru toți").

Nu mă pot despărți de acest comitat, fără de-a nu aminti, că d'or nicăiri nu la merge Jidanilor așa de bine, ca aci. In centru ca fabricanți de spirt, arândatori ai regalului și proprietari ai unui institut de credit, la care datorese foarte mulți și din omenii noștri, ér la sate ca cărețumari și neguțatori de mărtașuri.

Fiind vorba de ovrei imi aduc aminte de cuvintele unui învățat italian, Nitri, care scriind despre monarchia noastră, dice între altele:

„Nu trebuie uitat, că Evreii, mai cu seamă în Austria și în Ungaria, sunt aproape esclusivii posesori ai rentei industriale; nu trebuie uitat, că pressa, banca, bursa, sunt în mâinile Evreilor, și că aceștia, în loc de-a se contopi în restul populațiunii, ca în Engiltera, se țin isoțai și se silesc să păstreze tradițiunile lor și naționalitatea lor.

Creșterea numerică a Evreilor a mers în Austria și Ungaria într'o dezvoltare paralelă cu năvălirea lor în domeniul economic.

Pe când în 1869, asupra unei populațiuni de 35,904,000 erau 1,154,000 Evrei, în 1880 se aflau 1.640,708 asupra unei populațiuni de 37,741,000. Astfel, pe când populațiunea creștină avea o nascere anuală de 0.77 la 100, aceea a Evreilor spori din contră cu 27%.

Israelitiții nu sunt în Austria numai stăpâni absoluți ai, comerțului și ai băncilor, d'ér ei lucrăza cu activitate să pună mână și pe pământ.

De abia în 1848 în Ungaria, și în 1863 în cele-ialte provincii ale imperului, li-s'a dat și Jidanilor dreptul, de-a cumpăra pământuri, și étă, că în această scurtă perioadă ei au pus mâna pe 8% din teritoriul Galitiiei; familia Rotschild posedea ea singură a 4-a parte din teritoriul Boemiei, adecă un domeniu teritorial de 7 ori mai mare decât acela al familiei imperiale. În Ungaria israelitiții, cari nu erau decât unul la 23 din totalitatea populațiunii, posedă astăzi aproape a 3-a parte din teritoriul coronei sântului Ștefan.

În această repede cucerire a pământului, evreii sunt ajutați nu numai de oătră bănci, d'ér și de către fisc, care pune în vânzare în fii-care an câte-un acumit număr de mici proprietăți. Ast-fel jumătate din lucrătorii meșteșugari și peste a patra parte dintre țărani, muncesc în folosul unei rase streine, pe cari diferența de religione o face și mai nepopulată și odioasă. Pe lângă acesta marii industriali și marii proprietari evrei nu caută cât de puțin, ca să îmbunătătescă condițiunile muncitorilor și să ajungă prin acest mijloc a împărștia atmosfera de nepopularitate și urată, care îi inconjoră.

O cercetare făcută de curând a arătat, că muncitorii în tot imperiul sunt tratați cu mai multă asprime și exploatați cu mai multă lâcomiă în moșiile și în industriile evreilor.

La acestea eu nu mai adaug nimic, căci se pôte vedé din cele dize aci modul de procedere al evreilor în monarchia întregă, prin urmare și în acest comitat locuit aproape numai de Români.

HIGIENĂ

Calea cea mai ușoră pentru răspândirea colerei.

Colera se răspândește între omenii pe diferite căi, dintre cari însă numai una ne este bine cunoscută, calea prin apă de beut, care d'alt-mintrelea este calea de propagare obișnuită și a altor bôle, între cari cele mai principale sunt: lângôrea, anghina, scarlatina etc.

Un exemplu de răspândirea colerei pe calea apei de beut ne presintă istoria epidemiei de coleră din Liège în Belgia, la 1894.

În acel an se dăclară cu furiă epidemia în provincia Liège, după ce se arătase casuri foarte numărôse în Hamburg, în Havre etc. și anume

se arătase casuri foarte numărôse, unul după altul, în satul Vaux sous-Chevromont. O anchetă serioasă se făcu în acest sat, și se constată, că toți bolnavii béu apă din acelaș puț (fântână), care era descoperit, puțin adânc, și se lua apă din el cu găleți, ce fie care aducea de la casa lui, și atârnat de un cârlig.

Examinându-se apa s'au dovedit foarte mulți microbi colerici, așa că erau 870 într'un centimetru cub de apă. D'alt-mintrelea apa, era foarte curată.

Prima măsură luată a fost umplerea puțului cu var nestins, după care imediat epidemia de coleră a încetat. Nu s'a putut însă constata că de unde au venit în puț microbii. Ei au putut cădea direct în puț, aduși cu praf, de vânt, d'ér ei au putut fi aduși și de un curent de apă, care s'a filtrat dintr'o retiradă séu dintr'un loc în care s'au aruncat escrementele colerice. Acesta și este calea obișnuită și cea mai ușoră de propagare a colerei.

În cursul epidemiei de coleră din Belgia, precum și din alte țări, s'a observat, cum că casurile de coleră cele mai numărôse erau împrejurul albiei unui riu, în cari locuitorii vecini, unii spălau rufe séu aruncau necurățenii, d'ér alții luau apă de beut. S'au mai dovedit cele mai multe casuri în familiile, cari se alimentau de la apa din acelaș puț.

Analiza acestor ape a dovedit microbi, precum de tot felul, tot așa și colerici, d'ér această dovedire s'a putut face mai ales după ploii torrențiale. Aceste ploii spală totul și târâsc în ape curgătoare și în puțuri microbii răspândiți pe pământ, în praf, în atmosferă, pe diferite obiecte, în diferite locuri necurate, în rigole, în șanțuri etc. etc.

Ce învățăm din cunoștința acestor fapte bine cunoscute?

Învățăm, că în timp de epidemie mai ales de coleră, tifus, friguri, tifoidă, disenterie, etc., pe lângă dezinfectarea tuturor locurilor necurate, să avem grije, ca nu cum-va apa ce bem, să fiă infectată de prin retirăți.

În timpul unei epidemii de coleră, în ceea ce privesce puțurile, ele trebuie tôte închise; populația să nu bea, de cât apă de riu, luată din părțile lui mai înainte de a fi ajuns în oraș, séu apă minerală și apă fiertă.

(Ap. Sdn.)

MULTE ȘI DE TOATE.

Vocea animalelor.

Dintre tôte animalele cunoscute, vocea leului se aude la o depărtare mai mare. Comparând puterea vocei la diferitele animale, după leu urmăză hiena, cucuveica, apoi pantera și șacalul. Vocea măgarului de 50 de ori se aude mai tare, ca a pisicii; a pisicii de 13 ori mai tare, ca a cânelui. Este de amintit, că e de necredut, cum de i-s'a auđit vocea epurelui, a animalului celui mai fricos, la o depărtare mai mare ca a pisicii séu a cânelui.

O coloniă de femei.

Representantele celea mai infocate americane ale emancipării femeilor au de gând să întemeieze în Osvego, lângă New-York, o ast-fel de coloniă, din care să fiă eschiși toți bărbații.

În fruntea acestei mișcări stă Dr. Maria Walker. În coloniă vor fi singur numai femei, și tôte oficiile vor fi ocupate numai de ele.

Orice ființă, care va semăna câtuși de puțin unui bărbat, va fi exilată de acolo. Membre în societate vor fi femei dela

15—35 ani, și numai, cari sunt dușmane ale amorului și căsătoriei.

Ele se vor ocupa cu tot felul de cestiuni științifice și literare. Scopul acestei mișcări este de-a crea și forma femei perfecte.

Vinuri scumpe.

Noul arendator al pivniței dia Wiesbaden face reclam cu multele și renumitele sale vinuri. În pivnița lui se află 12 specii de vinuri din pivnița prințului de Nassau, între cari este unul din an. 1076, așa numitul vin de Hochheim, și altul din 1811 numit de Steinberg.

Cinci specii sunt din pivnița lui Napoleon I, între cari unul din an. 1728 numit vin de Würzburg, altul din 1873 vin de Markobrunn și érași altul din an. 1840 vin de Rüdelsheim. Mai are arendatorul vinuri din pivnițele altor principii ast-fel de prin an. 1822 vin de Markobrunn, din an. 1859 vin de Rauental, din an. 1868 așa numit vin cabinet de Gräfenberg, și alte multe specii nobile dela Ren. Cele mai scumpe în prețuri sunt vinurile de Pfalz și Mosela.

Precum se deosebesc aceste vinuri prin calitatea și raritatea lor, ast-fel variază și prețul lor, așa o buteliă costă dela 5—30 fl.

Advocați englesi renumiți.

În lumea întregă nu se prețuesc atât de mult advocații, ca în anglia. Ca dovadă este advocatul Carol Russel, care s'a distins în procesul pescarilor din Fundlanda nouă. El are un venit anual de 250,000 fl. Advocatii Webster, Richard și Clarke Eduard, ce e drept au un venit mai mic, d'ér totuși și aceștia se bucură de un venit anual de 200,000 fl.

Arbore, care produce lapte.

Există mai multe soiuri de arbori, cari posed un suc asemănat laptelui. Cel mai cunoscut este așa numitul Palo de vaca, séu arborele vacii, care se găsește în Cordilierii, pe cóstele din Caracas, în sudul Americii. Humboldt spune despre acest arbore următoarele: „Între cele mai curioase fenomene întéluite în timpul călătoriilor mele, număr negreșit descoperirea arborelui de lapte. Cresce în părțile stâncose ale munților, și rădăcinele lui sunt aproape scóse din pământul pietros. Lunii întregi nu cade o picătură de plôe pe frunzele sale vesteđe, ramurile lui apar uscate și mórte; decât se găuresce însă trunchiul, curge din el un lapte dulcég și nutritor.

În dorile țilei acest isvor vegetal este și mai bogat; atunci popórele indigene alérgă din tôte părțile ca să-și umple ulcióre și vase cu lapte, care este galben și smântos.

D. Boussingault a analizat acest lapte vegetal și a declarat înaintea Academiei franceze, că în compozițiunea lui este foarte asemănat laptelui de vacă, conținând nu numai substanțe de grăsimi, d'ér și zahar, caseină și fosfate. Arbori de felul acesta se mai găsește în Cylon, Canemerera și în insulele canarice.

Scrutări archeologice în Palestina.

O societate englesă, care s'a constituit pentru de-a face scrutări archeologice în Palestina, după mai multe săpături, ce le-a făcut pe muntele Sionului, în partea de mēdă-đi a Ierusalimului, a dat de urma unor antichități prețioase. După cum spune o fôia din Ierusalim, scrutătorii au aflat până acum mai multe frânturi de păreți, o pörtă, nise basinuri pentru apă etc. Se speră, că se vor afla încă alte tesaure vechi de felul acesta, ce de mii de ani stau îngropate acolo, și cari vor servi la deslegarea multor cestiuni privitoare la istoria Ierusalimului. Scopul principal al societății este însă, să afle mormântul lui David, care după tradițiunile vechi ar fi înmormântat în muntele Sionului.

„ALBINA“ institut de credit și de economii.

Fillala Brașov.

Conspectul operațiunilor de cassă în luna lui Octomvre 1895.

Intrate:

Numărar cu 1 Oct. 1895	fl.	5,506.12
Depunerii spre fructificare	„	177,052.66
Cambii răscumpărate	„	73,330.83
Conturi curente	„	111,593.32
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	17,516.70
Imprumuturi pe produse	„	2,205.—
Monetă	„	5,320.04
Comisiuni	„	4,799.81
Interese și provisiuni	„	7,515.84
Diverse	„	3,999.70
	fl.	408,840.02

Esitate:

Depunerii spre fructificare	fl.	157,983.09
Cambii escomptate	„	82,452.76
Conto curent	„	128,447.03
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„	8,485.—
Imprumuturi pe produse	„	2,000.—
Monetă	„	8,514.25
Comisiuni	„	5,617.82
Interese și provisiuni	„	394.79
Spese și salare	„	1,333.17
Diverse	„	6,020.78
Numărar cu 30 Oct. 1895	„	7,591.29
	fl.	408,840.02

V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p.
dirigent. adjunct.

V. Uregeș m. p.
comptabil.

Calendarul săptămânii.

OCTOMVRE are 31 zile. BRUMĂREL.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	22 S. p. Averch. ep.	3 Hubert
Lun.	23 † Ap. I. fr. D-lui	4 Carol Borom.
Mar.	24 S. m. Areta	5 Emeric
Mer.	25 S. m. Marcian	6 Leonard
Joi.	26 † Sf. M. Dumitru	7 Engelbert
Vin.	27 S. m. Nestor	8 Godefried
Sâm.	28 S. m. Terențiu	9 Teodor

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 30 Octomvre n. 1895.

Săminte	Calitatea per Hecl.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenesc	80	6.65	6.80
Grâu dela Tisa	80	6.70	6.85
Grâu de Pesta	80	6.65	6.80
Grâu de Alba-regala	80	6.65	6.80
Grâu de Bácska	80	6.75	6.90
Grâu ung. de nord	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hecl.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70—72	6.20	6.25
Orz	de vinars	60—62	5.10	5.30
Orz	de bere	62.64	5.60	6.40
Orz	de bere	64.66	7.—	8.25
Ovės	—	39.41	5.90	6.20
Cucuruz	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	75	—	—
Cucuruz	—	—	—	—
Hirișcă	—	—	—	—

Productediv.	Soiul	Cursul	
		dela	până
* Sem. de trif.	Lăternă ungar.	38—	48—
—	francesă	—	—
—	roșiă	35.—	46.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—	—
Oleu de in	—	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	59.50	60.—
—	dela țără	—	—
—	svântată	54.50	55.—
—	afumată	60.—	60.60
Său	—	—	—
Prune	din Bosnia în buți	16.10	16.50
Lictar	din Serbia în saci	14.70	14.90
—	slavon nou	17.—	17.25
Nuc	bănățenesc	—	—
Gogoși	din Ungaria	—	—
—	unguresci	—	—
Miere	sărbesci	—	—
—	brută	—	—
Ceară	galbină strecurată	—	—
Spirit	de Rosenau	—	—
—	brut	—	—
—	Drojdințe de spirt	—	—

Cursul pietei Brașov.

Din 2 Noemvre 1895.

Rancote rom. Camp.	9.51	Vënd.	9.53
Argint român. Camp.	9.45	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Camp.	9.54	Vënd.	9.56
Galbeni	Camp.	5.56	Vënd. 5.70
Ruble rusesci	Cump.	128.½	Vënd. —
Lire turcesci	Cump.	58.70	Vënd. —
Mărci germane	Cump.	10.78	Vënd. —
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Bursa de Bucureșo
din 30 Octomvre n. 1895.

Valori	Do- benda	Scad. cup.	Cu banț gata
Rentă română perpetuă 1876	5 ⁰ / ₁₀	Apr.-Oct	100 ³ / ₈
Renta amortisabilă	5 ⁰ / ₁₀	"	98 ³ / ₄
" (Impr. 1892)	5 ⁰ / ₁₀	Jan.-Iul.	100.
" din 1893	5 ⁰ / ₁₀	"	100.
" 1894 int. 6 mil.	5 ⁰ / ₁₀	Apr.-Oct.	94 ¹ / ₂
" (Impr. de 32. 1/2 mil.	4 ⁰ / ₁₀	Jan.-Iulie	89.
" (Impr. de 50 mil.	4 ⁰ / ₁₀	"	89 ¹ / ₈
" (Imp. de 274 m. 1890	4 ⁰ / ₁₀	"	89 ¹ / ₈
" (Imp. de 45 m. 1891	4 ⁰ / ₁₀	"	89 ¹ / ₈
" (Im. de 120 iul. 1894	4 ⁰ / ₁₀	"	89 ¹ / ₈
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 ⁰ / ₁₀	Mai.-Nov.	103.
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 800	10	"	283.
Oblig. comunei Bucureșci 1883	5 ⁰ / ₁₀	Jan.-Iul.	97 ¹ / ₂
" " " " " " " "	5 ⁰ / ₁₀	Mai.-Nov.	97.
" " " " " " " "	5 ⁰ / ₁₀	Iul.-Dec.	98.
" " " " " " " "	5 ⁰ / ₁₀	Mai.-Nov.	98.
Resursi fonciare rurale	5 ⁰ / ₁₀	Jan.-Iulie	93 ³ / ₄
" " " " " " " "	6 ⁰ / ₁₀	"	101 ¹ / ₂
" " " " " " " "	5 ⁰ / ₁₀	"	90 ³ / ₄
" " " " " " " "	5 ⁰ / ₁₀	"	81 ³ / ₄
Oblig. Soc. de basalt artificial	6 ⁰ / ₁₀	"	—
Banca Rom. ult. div. fr. 1281	500	150 v	—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1580.
Banca agricolă	500	150 v.	220.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	403.—
Nationala de asig. ult. div. 43 lei	200	"	414.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	"	330.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	"	176.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	"	—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	"	105.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	"	—
" " " " " " " " " " " "	100	"	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	"	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 0/0	100	"	—
Societ. p. const. de Tramways	20	"	—
30 franci aur			20 04

SCOMPTUR I:

Banca naț. a Rom.	5 ⁰ / ₁₀	Paris	2 ⁰ / ₁₀
Avansuri pe efecte	6 ⁰ / ₁₀	Petersburg	4 ¹ / ₂ 0/0
Casa de Depuneri	5 ¹ / ₂	Berlin	3 ⁰ / ₁₀
Londra	2 ⁰ / ₁₀	Belgia	3 ⁰ / ₁₀
Viena	5 ⁰ / ₁₀	Elveția	3 ¹ / ₂ 0/0

Cursul la bursa din Viena.
Din 3 Noevre 1895.

Renta ung. de aur 4 ⁰ / ₁₀	120.50
Renta de corone ung. 4 ⁰ / ₁₀	98.40
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 ¹ / ₂ 0/0	123.—

Impr. căil. fer. ung. in argint 4 ¹ / ₂ 0/0	101.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonuri rurale ungare 4 ⁰ / ₁₀	97.80
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	161.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.25
Renta de hârtie austr.	100.15
Renta de argint austr.	100.40
Renta de aur austr.	120.85
Losuri diu 1860	151.50
Acții de ale Băncii austro-ungară.	1030.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	469.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	389.—
Napoleondori.	9.56
Mărci imperiale germane	58.85
London vista	120.45
Paris vista	47.77 ¹ / ₂
Rente de corone austr. 4 ⁰ / ₁₀	100.95
Note italiene.	45.10

Cursul losurilor private
din 30 Octomvre 1895

	cump.	vinde.
Basilica	7.70	8.—
Credit	201.50	202.50
Clary 40 h. m. c.	56.50	54.50
Navig. pe Dunăre	140.—	146.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.50	28.—
Laibach	23.—	23.80
Buda	60.—	61.—
Palffy	57.25	58.25
Crucea roșie austr.	17.50	17.90
dto ung.	10.80	11.20
dto ital.	13.25	13.—
Rudolf	23.—	24.—
Salm	69.50	70.50
Salzburg	26.25	27.—
St. Genois	71.—	72.—
Stanislaw	42.75	45.—
Trieitine 4 ¹ / ₂ 0/0 100 m. c.	—	150.25
dto 4 ⁰ / ₁₀ 50	—	72.25
Waldstein	53.—	55.—
Sârbesci 3 ⁰ / ₁₀	35.50	36.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 ⁰ / ₁₀	127.25	128.25

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Orele de cassă dela 8—1.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

„ALBINA“
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
FILIALA BRAȘOV

Cec.-Conto
la postă
Nr. 505.

primesce depuneri spre fructificare pe lângă 4¹/₂ 0/0
netto, solvindă însăși darea de interese;
sconteză polițe comerciale cu 5¹/₂ 0/0;
accordă împrumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6⁰/₁₀;
deschide credite în cont corrent sub cele mai avantajoase condițiuni;
accordă împrumuturi pe hârtii de valoare, monede,
giuvaere și mărfuri cu 6⁰/₁₀;
cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valoare
indigene și străine, în specialul de cele românesci;
răscumpără fără nici o detrageră cupoane, escomptează cupoane înainte de
scadență, și
cumpără cu cel mai urcatu prețu cupoane dela efecte române;
efectuează în modulul celu încasării și plăți pe pietele din țeră și
mai culantă streinătate;
esecută în comisionne ori-ce însărcinări de banca sub cele mai ief-
tine condițiuni;
închiriază magazine și locuri libere de depou, pe teri-
toriu
său strada Gării Nr. 45, care, situatū nemijlocitū lângă
gara drumului de fier de statū, e legatū prin șine proprii cu
acesta și investitū cu dreptul de vămuire și cântărire oficiosa
prin organele drumului de fier de statū;
primesce în calitatea sa ca reprezentantă principală a so-
cietății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte
pentru asigurări pe viață sub condițiunile favorabile, parti-
culare a acestei societăți.

Onorabilelorū administrațiunii de fonduri și p. t. D-lorū
capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale
Scrisurile fonciare de 5⁰/₁₀ ale „Albinei“

ale cărorū cupoane se răscumpără semestrulū fără nici o
detragerē, și cari se află de vëndare în cursul zilei a bursel
din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de corone.
Comparendū cursurile și produsulū celorlalte efecte indig-
ene, se pôte sustinea cu totū dreptulū, că
Scrisurile fonciare „Albina“ de 5⁰/₁₀
suntū oși relativū cele mai ieftine și totodată mai
productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.
Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată
prin valorea celū puținū întreită a ipotecelorū pe baza cărorā
se esmitū, prin fondulū specialū de asigurare a scrisurilorū
fonciare care e de fl. 200,000 și în fine prin totalitatea orī
și cărei alte averi a institutului.

Orele de cassă dela 8—1.

„Incuragiați pe adevărații industriași!“

ANUNT.

Am onore a aduce la cunoscinta on. public, că mi-am
asortat atelierul meu de
CROITORIA BĂRBĂTESCĂ,
în Brașov, Strada Porții Nr. 6, etagiul I.
unde se confecționează ori-ce fel de haine bărbătesci, după
sistemurile cele mai noue.
După o praxă mai îndelungată în străinătate și în
școala de croială din Budapesta, mă pun în poziție a co-
răspunde cerințelor On. Public, atât prin croitul meu
după moda cea mai nonă, cât și printr'o lucrare con-
scientioasă, fină și promptă, pe lângă prețuri moderate.
Rog pe On. Publ. a mă încuragia cu cercetare cât mai
numeroasă, asigurându-l, că îl voi mulțumi în totă privința.

Cu totă stima:
GEORGE BUCĂ,
croitor bărbătesc.

Prețuri moderate.

AVIS.

Avem onorea a recomanda on. public pentru
Sesonul de Tómnă și Érnă
fabricatele noastre din lână curată, recunoscute ca so-
lide, pentru care garantăm și anume:

Stofe de rocuri, pantaloni, pardesiuri, pal-
tone de érnă, stofe de uniforme,
Postavuri și Loden de prima calitate, și execuțiune
fórte îngrijită. **Pleduri** pentru bărbați. **Stofe de că-
măși.** **Plapome de lână și covore de podini.**

Prețuri fórte moderate.

Rugând On. noastră clientelă din loc și din afară a
visita magazinul nostru spre a se convinge atât de escelenta
calitate a mărfurilor, cât și de ieftinătatea lor.

Cu deosebită stimă:
VILHELM SCHERG & C-ie.

Caete cu mostre stau la dispoziția.

Nr. 274—1895.

E d i c t.

Györfi Lenka, trecuta la religiunea gr. catolică dela religiunea ev. reformată, socia legitima a D-lui Simeon Rusu proprietar în Urca de Câmpia și-a părăsit bărbatul în 28 Maiu a. c. 1895, și nu se scie ubicitatea ei. Prin această se face cunoscut, cum-că până la un an și una și nereintoreându-se la bărbat se va efeptui divorțul pe calea legii bisericesci și fără de ea.

Oficiul protopopesc gr. catolic.
Turda, 14 Octomvre 1895.

Iacob Lugoșianu,
prot. gr. cat.

815,1-3

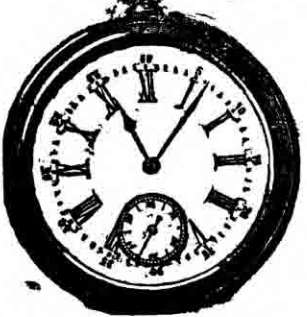
Nu se mai oferă

în viață nici-odată ocazia

ca numai **fl. 4.25 cr.** să se cumpere

o colecție splendidă de

10 bucați **fl. 4.25** **10** bucați **fl. 4.25**

1 ciornic de busunar Prima Anker-Remontoir umblă precis, și cu garanție de 3 ani.
1 lanț imitație d'aur pancer, cu inel de siguranță și carabină.
2 inele imitație d'aur cel mai nou fason, și cu similibriant imit. Turchis și rubine.
2 nasturi de manjete, aur dublé, giloșate, cu mecanism patentat.
1 ac cu broșă pentru dame foarte frumoș, fason de Paris.
3 nasturi pentru Chemisette imitație d'auri.

Tóte aceste 10 obiecte practice costă la oaltă numai **fl. 4.25 cr.** Pe de-asupra o surprindere extra gratis pentru suvenir la firma mea.

Comandați iute, până se mai află obiecte, că astfel de ocazie nu se mai ivește. Trimiteri se efeptuează ori și la cine cu rambursă. Cui nu-i convine obiectele primesce banii înderăt, așa că pentru cumpăratoru este eschis ori și ce Risico.
Se póte cumpéra dela unica firmă de ciornice

Alfred Fischer,
660,5—6 Wien I. Adlergasse 12.

PUBLICARE.

Tragerea losurilor a LOTERIEI UNG. CLASA II. se începe la 6 Dec. și durează până la 14 Decembre.

Terminul renoirei losurilor, cari n'au eșit la tragerea clasei I. este fixat pe 26 Novembre și trebuie până atunci să se renoască la colectanții însemnați pe losuri, căci la din contra își perde dreptul renoirei.

LOSURI întregi, cari în clasa I. nu sau tras, jică și la clasa II. Renoire nu este necesară la aceste losuri.

Losuri întregi cu preț de 80 coróne, a deca parte 8 coróne, a doua-deca parte 4 coróne, sunt de vëndare la cunoscuții colectanți, cari pot da ori și ce informație. — Comande ne rugăm a adresa la colectanți și nu la noi.

Budapesta, 1 Novembre 1895.

Directia loteriei de clasă ungară.

M i l i o n

Câștiguri

1,000,000 coróne sunt de câștigat în cas favorabil la

Loteria de clasă ungară
concesio- nată de stat.

Tragerea câștigurilor celor mari

urméază dela 6 până la 14 Dec. 1895.

Prețurile losurilor:

Un los întreg . fl. 40.—

¹/₁₀ parte fl. 4.—

Un jumătate los „ 20.—

¹/₂₀ parte „ 2.—

1 Premiú à 600000 coróne	=	600000 coróne
1 câștig à 400000	=	400000
1 „ à 200000	=	200000
1 „ à 100000	=	100000
1 „ à 50000	=	50000
2 „ à 20000	=	40000
2 „ à 15000	=	30000
4 „ à 10000	=	40000
10 „ à 8000	=	80000
27 „ à 6000	=	162000
100 „ à 2000	=	200000
200 „ à 1000	=	200000
1150 „ à 200	=	230000
20000 „ à 100	=	2000000

21499 câștiguri, suma totală de 4332000 coróne

La comande sunt a se adăuga extra pentru porto 5 cr., epistole recomandate 15 cr., pentru lista câștigurilor 10 cr.

Recomandă și trimite contra asignație postale, ori cu rambursă.

Carl Heintze, colector principal, Budapest, Servitenplatz Nr. 3.
Adresa Telegramei: **Lottoheintze, Budapest.**

Spre a satisface dorințelor on. public, cari poftesc losuri cu numerii diferiți pentru mai mare șansă la joc, trimit la cumpărare cel puțin de 5 losuri (întregi, jumătăți, a deca parte seu a două-decelea) fîă-care Los cu număr diferit cu acelaș preț original.

Comptourul :
Váczi kúrt 16
lângă
Basílica

Iustinian M. Grama

BUDAPESTA.

Comerciant engrossist.

Casa
fondată în anul
1872.

Unicul Specialist în produse de Petroleum.

Am onóre a avisa onoratul public român, cumcă dela 5 Octomvre a. c. am primit, din **Pensylvania** (America) singurul depozitoriu în specialitatea de Petroleum :

Kaiseroel-Petroleum.

Marca „Imperator“, prima Type blanc neesplodabil, fără miros.

Cântar specific 0.805. Punctul de aprins 40° Abelttest. Garantat cu 18% consumul mai puțin ca la petroleul indigen. Puterea flacărei cu 25% mai mare. Prețul fl. 32 per 100 kilograme, inclusiv vama, Netto, esclusive Barel franco stațiunea drumului ferat ori unde în Ungaria seu Transilvania Netto Cassa reluare (Nachname).

Cantitatea cea mai mică este un Barel original circa 160 klgr. Netto.

CEAIU veritabil **OSTINDIC**

din plantagelele lui

Moriz Cavaler de Manner

în Assam (India).

Se află de vëndare în pachete originale, cu prețurile următoare :

Un pachet de ¹/₄ Klgr. — — fl. 2.30

„ „ „ ¹/₃ „ — — „ 1.15

„ „ „ ¹/₁₆ „ — — „ .58

numai în localul de delicatése și mărfuri de băcăníc,

odaia de dejun a lui

24 VITÉZ 24

Brașov Têrgul Inului.

Suferințele de plămâni și pept vindecate.

Domnului JOHANN HOFF,

furnisorul curți c. r., inventatorul așa numitei „Bere sanitară Malz-extract“ a lui Johann Hoff, furnisorul celor mai mulți Soverain, c. și r. Consilier etc. etc. Viena, Graben, Bräuner-strasse 8.

Bere Sanitară Malzextract a lui JOHANN HOFF,
pentru suferințe de plămâni.

Fabricatele fără marcă cu portretu inventatorului Johann Hoff, sunt false și se respingă.

De 76 ori distins din cercurile mai înalte.

MALZ CHOCOLADA pentru ANEMICI.

Berlin. Mă simt îndatorat a vă aduce mulțumirile mele pentru succesul strălucit, ce au produs berea de Malzextrat asupra sănătății nepótei mele. Au avut un efect miraculos. Este de recomandat tuturor, cari n'au apetit. A. Rolke.

Blankenburg. Vê rog pentru imediata trimitere de 13 bute libere Malz-extrat pentru mama mea bolnavă. C. Kleist.

Pățimém de durere de stomac, tótă mâncarea și beutura dam afară în forma unei substanțe ca de cafea réu mirositoare. Nici o medicină nu-mi folosea. Slăbisem în așa măsură că nu mai avém nici o speranță de însă nétoșare. Am început a lua Malzextract. După puține zile am simțit o mare îmbunătățire. După Dumneđu am a mulțumi D-tale viéta. Mă rog trimitem 50 buteli bere Malzextrat, 10 funți Eisen-Malz Chocolate Nr. I. și 10 cutii Malzbombóne de Hoffer. Al D-tale recunoscător, Voelker director de moșii în Inglov.

Malzbombóne pentru pept.

Cu bucuriă vă anunț, că tusa și flegma s'au micșorat, și am tótă speranța, ca cu fabricația D-tale mă voi însă nétoșa.

A. Brun, invétător în Neu-Lipova.

JOHANN HOFF

furnisor c. s. r. și a mai multor suverani

Viena, Graben, Braunerstrasse 8.

Locuri de vëndare în tóte farmaciile și prăvălii de specerii și delicatése.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potú cumpéra în librăria Nicolae Ciurcu.